

از «عین الاسد» تا نظم نوین جهانی

طلوع جهان چندقطبی در افق انتقام سخت

طرح نو؛ سردبیر
هفتم ژانویه ۲۰۲۰ تقویم تاریخ معاصر شاهد ورق خوردن صفحه‌ای بود که نه تنها موازنه قدرت در خاورمیانه را جایجا کرد، بلکه ترک‌های عمیقی بر پیکره نظم تک‌قطبی پس از جنگ جهانی دوم وارد ساخت. عملیات «شهید سلیمانی» و در هم کوبیدن پایگاه هوایی «عین‌الاسد» در عراق توسط موشک‌های بالستیک ایران، فراتر از یک پاسخ نظامی به ترور بزدلانه فرمانده ارشد ایران، یک نقطه‌ی عطف ژئوپلیتیک بود که گذار جهان به سمت چندقطبی‌گری را رسمیت بخشید.
پس از جنگ جهانی دوم و به ویژه پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، ایالات متحده به عنوان «پلیس جهانی» و قدرت بلامنزاع در سیستم تک‌قطبی شناخته می‌شد. در این دوران، کمتر قدرتی جرأت تصور حمله مستقیم به یک پایگاه رسمی نظامی آمریکا را داشت. با این حال، شلیک موشک‌های ایرانی به قلب استراتژیک حضور آمریکا در منطقه، این تابوی ۷۰ ساله را در هم شکست....

مروری بر جغرافیای تاریخی آذربایجان و اران؛

پیدایش نام «آذربایجان» برای شمال ارس

طرح نو؛ سردبیر
بخش اول....

پس از پایان جنگ جهانی اول، نقشه سیاسی اوراسیا دگرگون شد و روسیه، یکی از بازیگران اصلی، وارد مرحله‌ای از فروپاشی شد که پیامدهای ژرفی بر سرنوشت قفقاز برجای گذاشت. در سال ۱۹۱۷ میلادی، بساط حکومت چندصد ساله‌ی خاندان رومانوف برچیده شد و دولت بلشویکی به رهبری لنین، نخستین حکومت کمونیستی جهان را بنیان نهاد. دولت جدید، که با شورش‌های داخلی و فشار جنگ فرسایشی از هم گسیخته بود، برای حفظ قدرت ناچار شد با آلمان و متحدانش پیمان سازش امضا کند و از جریان جنگ کنار رود. این تصمیم، نیروهای روس مستقر در شمال ایران و قفقاز را بی‌سر و سامان ساخت؛ اردوی تزار متلاشی شد و خلأ قدرتی ایجاد گردید که طولی نکشید ارتش عثمانی آن را پر کرد و عملاً جای پای خود را در قفقاز جنوبی و حتی شمال ایران محکم نمود.

در این بستر آشفته، مردمان قفقاز، اعم از گرجی‌ها، ارمنه و مسلمانان، که زنجیر نفوذ روسیه را گسسته می‌دیدند، کوشیدند با تشکیل فدراسیونی مشترک، سرنوشت خود را به دست گیرند. اما پیشروی ارتش عثمانی این اتحاد نوپا را از هم پاشید و در مه ۱۹۱۸ میلادی سه دولت تازه به دنیا آمدند: گرجستان، ارمنستان و جمهوری‌ای که نام خود را «آذربایجان» گذاشت. همین نام تازه، نخستین موج شگفتی و اعتراض را در میان سیاستمداران و روشنفکران ایرانی برانگیخت؛ زیرا سرزمینی که این دولت در آن شکل گرفت، هرگز در تاریخ با نام آذربایجان شناخته نشده بود. منابع یونانی از آن با عنوان آلبانیای قفقاز یاد کرده‌اند، در متون ارمنی «آلوکان»....

از «دالان تورانی» تا «مسیر ترامپ»؛

رمزگشایی از قمار ژئوپولیتیک باکو در شطرنج ناتو

در صفحه ۲

اعتراضات معیشتی و بهره‌برداری غرب از بحران‌ها؛

هدف تجزیه‌ی ایران است نه معیشت مردم!

شهردار تبریز پاسخگوی سوالات شهروندان شد؛

افتتاح چندین رشته مسیر گشایی جدید تا پایان سال جاری

اهمیت «تبیین» در فهم رویدادها

تبیین، جوهره‌ی هر تحلیل عمیق و بنیاد شناخت واقعی پدیده‌هاست و به ما امکان می‌دهد از سطح وقایع عبور کنیم و به روابط علی، زمینه‌های تاریخی و انگیزه‌های پنهان در پس هر رویداد برسیم. در جهان امروز که حجم عظیمی از اطلاعات بدون تحلیل منتشر می‌شود، توانایی تبیین همان عاملی است که مرز میان خبر و فهم، و میان مشاهده و بصیرت را مشخص می‌کند

در مواجهه با اعتراضات اخیر مرتب با گرانی‌ها در ایران، نقش تبیین اصولی از اهمیت حیاتی برخوردار است، زیرا تنها از رهگذر فهم دقیق علل اقتصادی، اجتماعی و روانی بحران می‌توان از تقلیل آن به هیجانات زودگذر جلوگیری کرد. تبیین باید بر پایه‌ی داده‌های واقعی، تحلیل منصفانه از عملکرد سیاست‌گذاری‌ها و شناخت ساختارهای تولید و معیشت صورت گیرد تا به مردم و تصمیم‌گیران کمک کند علت گرانی‌ها-اعم از تورم مزمن، ناکارآمدی نظام توزیع و فشارهای خارجی-به‌درستی درک شود. چنین تبیینی نه تنها می‌تواند فضای عمومی را از سوءبرداشت و قطبی‌سازی دور کند، بلکه راه را برای گفت‌وگوی اجتماعی و تصمیم‌سازی واقع‌گرایانه هموار می‌سازد و زمینه‌ی تبدیل اعتراض به اصلاح را فراهم می‌آورد

جمهوری اسلامی ایران
بسم الله الرحمن الرحیم

«حکم ماموریت»

از: فرماندهی کل قوا

به: جوانان و مردم ایران عزیز

در قبال این حرکت گمراه کننده ای که از صد طرف به سمت ملت ایران سرازیر است، به مسئله «تبیین» اهمیت بدهید. هر کدام از شما به عنوان یک وظیفه، مثل یک چراغی، مثل یک نوری پیرامون خود را روشن کنید. افکار درست را، افکار صحیح را منتشر کنید و می‌توانید در این زمینه به معنای واقعی کلمه جهاد کنید.

سرمقاله

از «عین‌الاسد» تا نظم نوین جهانی

طلوع جهان چندقطبی در افق انتقام سخت

طرح نو؛ سردبیر
هفتم ژانویه ۲۰۲۰ تقویم تاریخ معاصر شاهد ورق خوردن صفح‌های بود که نه تنها موازنه قدرت در خاورمیانه را جابجا کرد، بلکه ترک‌های عمیقی بر پیکره نظم تک‌قطبی پس از جنگ جهانی دوم وارد ساخت. عملیات «شهید سلیمانی» و در هم کوبیدن پایگاه هوایی «عین‌الاسد» در عراق توسط موشک‌های بالستیک ایران، فراتر از یک پاسخ نظامی به ترور بزدلانه‌ی فرمانده ارشد ایران، یک نقطه‌ی عطف ژئوپلیتیک بود که گذار جهان به سمت چندقطبی‌گری را رسمیت بخشید.

پس از جنگ جهانی دوم و به ویژه پس از فروپاشی اتحاد جماهیر شوروی، ایالات متحده به عنوان «پلیس جهانی» و قدرت بلامنازع در سیستم تک‌قطبی شناخته می‌شد. در این دوران، کمتر قدرتی جرأت تصور حمله مستقیم به یک پایگاه رسمی نظامی آمریکا را داشت. با این حال، شلیک موشک‌های ایرانی به قلب استراتژیک حضور آمریکا در منطقه، این تلوی ۷۰ ساله را در هم شکست.

این واقعه از آن جهت حائز اهمیت است که برای نخستین بار، یک قدرت منطقه‌ای در برابر تهدیدات مستقیم رئیس‌جمهور وقت آمریکا، دونالد ترامپ، ایستادگی کرد. ترامپ که تهدید به هدف قرار دادن ۵۲ نقطه فرهنگی و حیاتی ایران کرده بود، در برابر باران موشک‌های دقیق ایرانی در عین‌الاسد، در حالی از بهت و استیصال فرو رفت. این رویداد سکوت و عقب‌نشینی عملی آمریکا، پیام روشنی به جهان مخابره کرد. و آن این بود که عصر «بزن و در رو» به پایان رسیده است.

گفتنی است که نظم بین‌الملل همواره بر پایه «ادراک قدرت» استوار است. وقتی موشک‌های ایرانی آشیانه‌ها و مراکز کنترل پهپادهای آمریکایی را ویران کردند، ادراک جهانی از شکست‌ناپذیری ایالات متحده فرو ریخت. این رویداد شالوده‌شکن، مسیر را برای سایر قدرت‌های نوظهور هموار کرد تا در برابر دیکته‌های واشنگتن قدم بلند کنند.

بعد از این واقعه بود که کشورهای منطقه دریافتند که چتر حمایتی آمریکا سوراخ شده است. این موضوع منجر به گرایش بیشتر کشورهای عربی به سمت دیپلماسی با ایران و نگاه به شرق (چین و روسیه) شد. همچنین جسارت ایران در عین‌الاسد، الهام‌بخش ائتلاف‌هایی نظیر بریکس و سازمان همکاری شانگهای شد تا با اعتماد به نفس بیشتری نظام مالی و نظامی تحت سلطه دلار و ناتو را به چالش بکشند.

کنه ترامپ و توهم جبران در جنگ‌های نیابتی
دونالد ترامپ هیچ‌گاه تحقیر ناشی از حمله به عین‌الاسد را فراموش نکرد. او که با رویکردی تاجرمانانه به سیاست می‌نگریست، ضربه حیثیتی به ارتش آمریکا را برناتمام. به باور بسیاری از تحلیلگران، فشارهای حداکثری بعدی و تحرکات بی‌پایان در سال‌های پس از آن، ریشه در همین کنه عمیق داشت.

ما اکنون در جهانی زندگی می‌کنیم که در آن قدرت‌های منطقه‌ای قادرند مستقیماً منافع ابرقدرت‌ها را به چالش بکشند. این میراث خون پاک سردار سلیمانی است که منجر به طلوع نظمی عادلانه‌تر و چندقطبی در عرصه بین‌الملل گردید؛ نظمی که در آن هیچ کشوری نمی‌تواند با تکیه بر ناوهای هواپیمابر خود، اراده‌اش را بر ملت‌های آزاده تحمیل کند.

است که به پرستیژ جهانی آمریکا وارد شد.

اکنون در جهانی زندگی می‌کنیم که در آن قدرت‌های منطقه‌ای قادرند مستقیماً منافع ابرقدرت‌ها را به چالش بکشند. این میراث خون پاک سردار سلیمانی است که منجر به طلوع نظمی عادلانه‌تر و چندقطبی در عرصه بین‌الملل گردید؛ نظمی که در آن هیچ کشوری نمی‌تواند با تکیه بر ناوهای هواپیمابر خود، اراده‌اش را بر ملت‌های آزاده تحمیل کند.

طرح نو؛ سردبیر
در هفته‌های اخیر، موجی از اعتراضات اقتصادی در برخی مناطق ایران شکل گرفته که ریشه در ناراضی‌های واقعی مردم نسبت به وضعیت معیشت دارد. تورم مزمن، جهش مکرر قیمت‌ها، کاهش قدرت خرید اقشار متوسط و ضعیف، و احساس نابرابری اجتماعی باعث شده خشم عمومی بار دیگر به صورت تجمعات خیابانی و اعتراض‌های پراکنده بروز کند. این اعتراضات، برخلاف بسیاری از تحركات سیاسی، ماهیتی صادقانه و مردمی دارند؛ آن‌ها از درد نان و کار سخن می‌گویند، نه از نزاع‌های جناحی. اما در سایه این فریادهای بحق، جریانات وابسته به رژیم صهیونیستی، آمریکا و شبکه‌های رسانه‌ای غربی فرصت یافته‌اند تا بر موج اعتراضات سوار شوند و با تزریق روایت‌های ساختگی، ناراضی‌های اقتصادی را به بحران سیاسی و آشوب امنیتی تبدیل کنند.

در فضای ملتهب اقتصادی، توده‌های مردم آسیب‌پذیرتر از همیشه‌اند. دولت درگیر جبران کمبودهای بودجه و محدودیت‌های تحریمی است، در حالی که رسانه‌های خارج‌نشین و اتاق‌های فکر غربی با دقت از هر شکاف اجتماعی بهره‌برداری می‌کنند. تبیین اصولی در چنین شرایطی حیاتی است؛ زیرا اگر تحلیل منصفانه‌ای از علل گرانی و فشار معیشتی ارائه نشود، ذهن مردم به‌سادگی در دام روایت‌های تحریف‌شده می‌افتد. برای فهم موقعیت فعلی باید ابتدا دید که اعتراضات معیشتی محصول چه سازوکارهایی هستند، سپس دخالت خارجی را در بستر هلدمنند ژئوپلیتیک منطقه تحلیل کرد.

از منظر اقتصادی، ایران سال‌هاست زیر فشار سیاست‌های تحریمی و محدودیت در انتقال ارز و کالا قرار دارد. کاهش سرمایه‌گذاری، گسست در زنجیره تولید، و تضعیف ارزش پول ملی، همگی عواملی هستند که از بیرون و درون ساختار اقتصادی کشور را تحت فشار گذاشته‌اند. اما بحران فقط اقتصادی نیست؛ بی‌اعتمادی عمومی نسبت به کارآمدی ساختارها و احساس تبعیض اجتماعی لایه‌های عمیق‌تری از این ناراضی‌ها را تشکیل می‌دهد. اگر صدای این اعتراضات شنیده نشود و اصلاحات تدریجی اقتصادی شکل نگیرد، میدان اجتماعی به‌سرعت آماده بهره‌برداری سیاسی خواهد شد. در همین نقطه است که جریان‌های خارجی وارد می‌شوند. سابقه نشان داده است که هرگاه جامعه ایرانی با بحران‌های معیشتی مواجه شده، بازیگران غربی به‌ویژه آمریکا و اسرائیل، کوشیده‌اند از بستر ناراضی‌های اقتصادی برای اجرای پروژه‌های بی‌ثبات‌سازی استفاده کنند. این پروژه‌ها با پوشش رسانه‌ای، شبکه‌سازی مجازی و شعارهای اغراق‌آمیز همراه می‌شود تا از اعتراض معیشتی، اغتشاش امنیتی ساخته شود. هدف نهایی، نه دفاع از مردم، بلکه تضعیف دولت مرکزی، فروپاشی انسجام ملی و در بلندمدت، زمینه‌سازی برای تجزیه ایران است.

تحلیل اسناد و تجربه‌های گذشته نشان می‌دهد که راهبرد غرب برای ایران بر پایه‌ی مدل تجزیه نرم شکل گرفته است؛ به جای جنگ مستقیم، از شکاف‌های قومی، زبانی، طبقاتی و جنسیتی بهره‌برداری می‌شود تا تصویر کشوری متفرق و فاقد توان اداره خود ایجاد شود. شبکه‌های تبلیغاتی خارج از کشور، با تمرکز بر مناطق حساسی چون خوزستان، کردستان، سیستان و بلوچستان

و آذربایجان، می‌کوشند اعتراضات اقتصادی را با تحریکات هویتی گره بزنند. در این گلو، گرانی بنزین یا مواد غذایی بهانه‌ای می‌شود برای طرح شعارهای قوم‌گرایانه و ضدملی؛ و این دقیقاً همان نقطه‌ای است که اعتراض بحق مردم از مسیر طبیعی خود خارج می‌شود.

از منظر روان‌شناسی اجتماعی، اعتراض، هنگامی می‌تواند سازنده باشد که بر پایه هدف مشخص و روش مسالمت‌جویانه استوار بماند. در غیر این‌صورت، بحران‌های اقتصادی به ابزار هیجانی بدل می‌شوند که توسط رسانه‌های خارجی کنترل و هدایت می‌گردند. اسرائیل و آمریکا از تجربه‌های شورش‌های رنگی در اروپای شرقی و خاورمیانه بهره گرفته‌اند تا از طریق شبکه‌های ماهواره‌ای و فضای مجازی، الگوهای مشابهی در ایران بازتولید کنند. تقلیل اعتراض به فریادهای هیجانی، به غرب امکان می‌دهد تا به جهان تصویر کشوری ناپایدار و نیازمند مداخله ارائه کند. این استراتژی، زمینه‌ساز تحریم‌های جدید و انزوای بیشتر ایران در نظام جهانی خواهد بود.

کارشناسان ژئوپلیتیک هشدار می‌دهند که تجزیه‌ی حتی بخشی از ایران، نه تنها به سود هیچ گروه داخلی نیست، بلکه فاجعه‌ای منطقه‌ای خواهد بود. اگر ایران چندپاره شود، نقشه خاورمیانه شاهد تولد دولت‌های کوچک، ضعیف و وابسته‌ای خواهد بود که به‌جای همکاری، در رقابت و دشمنی دائم فرو می‌روند. چنین وضعیتی، آرزوی دیرینه قدرت‌های استعماری برای نابودی قدرت ملی ایران است؛ کشوری که قرن‌ها توازن ژئوپلیتیک منطقه را حفظ کرده است. ایران به‌عنوان پیونددهنده فلات مرکزی آسیا با خلیج فارس و قفقاز، اگر تضعیف شود، کل منطقه به آتش نزاع‌های قومی و اقتصادی فرو خواهد رفت. در این میان، تبیین علمی و معندهانه از سوی نخبگان و رسانه‌های داخلی اهمیت بسیار دارد. مردم باید بدانند که مطالبه معیشتی حق مسلم آنان است، اما اعتراض مؤثر نیازمند آگاهی از بازی‌های پشت پرده است. هیچ قدرت خارجی دلسوز اقتصاد مردم ایران نیست؛ آن‌چه آنان از ناراضی‌های داخلی می‌خواهند، نه اصلاح اقتصادی، بلکه بی‌ثباتی سیاسی است. برای مقابله با این پروژه، دولت و جامعه باید هم‌زمان در دو سطح عمل کنند: اصلاح ساختار اقتصادی در داخل و ختنی‌سازی جنگ روانی از بیرون.

اصلاح درون‌زا نیازمند مدیریت شفاف‌تر و توزیع عادلانه‌تر

اعتراضات معیشتی و بهره‌برداری غرب از بحران‌ها؛

هدف تجزیه‌ی ایران است نه معیشت مردم!

منابع است. مردم باید احساس کنند که زحماتشان دیده می‌شود و فساد به‌طور جدی مهار می‌گردد. در کنار آن، رسانه‌های ملی باید روایت صحیح از وضعیت اقتصادی و برنامه‌های جبران را با زبان ساده و اعتمادآفرین بیان کنند. هر خلأ خبری از سوی شبکه‌های بیگانه پر خواهد شد. تبیین درست، تنها راه جلوگیری از گسترش ناامیدی است.

در سوی دیگر، لازم است ایران چرخه جنگ شناختی غرب را بشناسد؛ از دروغ‌های رسانه‌ای تا ساخت حساب‌های جعلی در فضای مجازی برای تحریک خشم. شناخت این الگوها، بخشی از امنیت ملی کشور است. باید بتوانیم میان اعتراض واقعی و عملیات روانی تمایز قائل شویم، زیرا دشمن از همین نقطه برای شکستن پیوند ملی استفاده می‌کند. اعتراض، اگر به آگاهی همراه شود، نیرویی برای اصلاح است؛ اما اگر در بی‌اعتمادی و هیجان رشد کند، ابزار دشمن خواهد شد.

نگاه تاریخی نشان می‌دهد که ایران همواره از بحران‌ها سربلند بیرون آمده است. از نهضت مشروطه تا ملی شدن نفت، جامعه‌ی ایرانی در هر دوره، مطالبات خود را با عقلانیت و هويت ملی پیش برده است. این هويت، سرمایه‌ای است که هیچ کشور کوچک و تازه‌تأسیس در صورت تجزیه، قادر به بازسازی آن نخواهد بود. تجزیه ایران، به معنای شکستن حافظه تاریخی و فرهنگی یک ملت است؛ و ملت‌هایی که حافظه خود را از دست دهند، به‌راحتی در خدمت منافع قدرت‌های بزرگ قرار می‌گیرند.

در پایان باید گفت که اعتراض به گرانی‌ها امری مشروع و انسانی است؛ اما پایداری ایران نیازمند هوشمندی اجتماعی، وحدت ملی و تبیین درست رویدادهاست. سواستفاده از رنج مردم نباید ابزار تأمین منافع بیگانگان شود. کشورهایی چون آمریکا و اسرائیل در پی آن‌اند که از هر بحران اقتصادی، میدان تازه‌ای برای نفوذ سیاسی بسازند. در مقابل، تنها راه پایداری، گفت‌وگو و اصلاح از درون است. اگر آگاهی جمعی تقویت شود و مرز میان مطالبه و اغتشاش شناخته گردد، اعتراض می‌تواند نه تهدید، بلکه فرصتی برای بازسازی عدالت اجتماعی و تقویت اقتدار ملی باشد. آنچه ایران را از بحران بیرون خواهد برد، نه سرکوب و نه انفعال، بلکه فهم عمیق و تبیین منصفانه است؛ همان چیزی که دشمن از آن بیش از هر چیز بیم دارد.

گزارش

از «دالان تورانی» تا «مسیر ترامپ»؛

رمز گشایی از قمار ژئوپولیتیک باکو در شطرنج ناتو

رقیب استراتژیک در مرزهای شمالی ایران مستقر می‌شود که هدفش ایجاد گسست در همکاری‌های منطقه‌ای است. این طرح کلان، به دنبال آن است که قفقاز را از یک منطقه همکاری میان همسایگان، به حیاط خلوت ناتو و سکوی پرتابی برای فشارهای آینده علیه تهران و مسکو تبدیل کند. بنابراین، هرگونه ساده‌سازی این مسئله به عنوان یک توافق دو جانبه میان باکو و ایران، فرو افتادن در دام فریب سیاسی است که باکو با مهارت تمام آن را پهن کرده است. در پایان، باید به این حقیقت تلخ توجه داشت که باکو با پیش کشیدن «مسیر ترامپ»، در حال بازی در زمین خطرناکی است که می‌تواند کل منطقه را به سمت یک رویارویی بزرگ سوق دهد. تلاش برای مشروعیت‌بخشی به دالان زنگزور از طریق پیوند زدن آن به قدرت‌های تهاجمی است که صلح را نه از طریق عدالت، بلکه از طریق تحمیل اراده قدرت‌های خارجی بر جغرافیای منطقه جستجو می‌کند. مقابله با این طرح، نیازمند یک دیپلماسی فعال و هوشیاری استراتژیک است تا اجازه داده نشود مرزهای تاریخی و پیوندهای ژئوپولیتیک منطقه، فدای جاه‌طلبی‌های گذرا و نقشه‌های فرامنطقه‌ای گردد.

این اعتراف نشان می‌دهد که فرقی نمی‌کند ما این مسیر را یک پروژه اقتصادی بنامیم یا یک دالان صلح؛ هدف نهایی آن، قطع پیوستگی جغرافیایی ایران با ارمنستان و ایجاد یک کریدور تحت نظارت ناتو است که از قلب قفقاز می‌گذرد. در واقع، دالان زنگزور به عنوان تکه‌ای از پازل «دالان تورانی»، قرار است بستری برای انتقال نیروهای نظامی، تجهیزات جاسوسی و زیرساخت‌های انرژی باشد که مدیریت آن نه در دست کشورهای منطقه، بلکه در اتاق‌های فکر غربی خواهد بود. این مسیر، در واقع خنجر می‌شود که بر پهلولی جغرافیایی منطقه وارد می‌شود تا موازنه قدرت را که برای قرن‌ها بر پایه همکاری‌های منطقه‌ای استوار بوده، به سود یک نظم تک‌بعدی و غربی تغییر دهد. اینجاست که اهمیت نام «مسیر ترامپ» مشخص می‌شود؛ مسیری که با رویکردی تهاجمی‌تر و با ابزارهای فشار اقتصادی و سیاسی، قصد دارد آنچه را که در میدان جنگ قره‌باغ به‌دست آمده، در میز مذاکرات ژئوپولیتیک تثبیت کند.

از منظر امنیتی، این پروژه را باید بزرگترین تهدید برای ثبات پایدار در قفقاز جنوبی دانست. علی‌اف با گره زدن این طرح به تاییدات بین‌المللی، سعی دارد مخالفان را در موضع ضعف قرار دهد، اما واقعیت این است که این دالان، مستقیماً امنیت ملی ایران و نفوذ سنتی روسیه را هدف قرار داده است. «مسیر ترامپ» در حقیقت راهی برای دور زدن ایران در معادلات انرژی و ترانزیت است. با افتتاح این مسیر، نه‌تنها برتری ژئوپولیتیک ایران در اتصال آذربایجان به نخجوان از دست می‌رود، بلکه یک

کنند تا حساسیت‌های بین‌المللی نسبت به نقض حاکمیت ملی ارمنستان و تغییر مرزهای بین‌المللی را کاهش دهند. اما حقیقت آن است که این مسیر، امتداد منطقی همان استراتژی است که ناتو برای محاصره ژئوپولیتیک رقبای قطع دسترسی‌های استراتژیک ایران به شمال و روسیه به جنوب طراحی کرده است. ماهیت تغییرناپذیر این دالان که علی‌اف به آن اشاره کرده، از یک پروژه ثبات‌آفرین تحت نظارت آمریکا معرفی

طرح نو؛ سردبیر
سخنان اخیر الهام علی‌اف درباره دالان زنگزور، بیش از آنکه یک اظهارنظر دیپلماتیک معمول باشد، پرده‌برداری از یک چرخش راهبردی و در عین حال، اعترافی صریح به ماهیت واقعی پروژه‌ای است که سال‌هاست تحت عنوان فریبنده اقتصادی بازاریابی می‌شود. رئیس‌جمهور آذربایجان با پیوند زدن سرنوشت این دالان به تأییدات مستقیم واشنگتن و شخص دونالد ترامپ، عملاً مسیر جدیدی را در ادبیات سیاسی منطقه گشوده است که می‌توان آن را «مسیر ترامپ» نامید. اما این تغییر نام، نه یک تغییر در ماهیت، بلکه یک تاکتیک جدید برای مشروعیت‌بخشی به طرحی است که پیش از این با عنوان «دالان تورانی ناتو» شناخته می‌شد. علی‌اف با صراحت لهنه‌ای بی‌سابقه اعلام کرده است که ماهیت این مسیر تغییرناپذیر است، حتی اگر برجسب‌های متفاوتی بر آن زده شود. این اذعان، در واقع مهر تأییدی بر هشدارهای جدی است که تحلیل‌گران مستقل و مقامات امنیتی منطقه، به‌ویژه در ایران، طی سال‌های اخیر مطرح کرده‌اند؛ اینکه زنگزور یک جاده ساده برای ترانزیت کالا نیست، بلکه یک شکاف ژئوپولیتیک مهندسی‌شده برای باطرراحی نقشه قدرت در قفقاز جنوبی است.

در تحلیل این پدیده، اولین نکته‌ای که جلب توجه می‌کند، تلاش باکو برای خروج از انزوای سیاسی در مورد این پروژه و الصاق آن به اراده قدرت‌های فرامنطقه‌ای است. وقتی علی‌اف از تأیید رئیس‌جمهور آمریکا سخن می‌گوید، در حقیقت در حال ارسال این پیام به تهران و مسکو

گزارش

۴ ماموریت دراگان در نیم فصل دوم؛

«بیرانوند را مدیریت کن، صدر را بغل»

طرح نو؛ گروه ورزش دراگان اسکوچیچ در نیم فصل دوم لیگ برتر چالش های متفاوتی را پیش رو خواهد داشت. به گزارش فوتبال ۳۶۰، تراکتور، مدافع عنوان قهرمانی لیگ برتر ایران، نیم فصل نخست را در حد انتظار ظاهر نشد. دراگان که در مقایسه با سایر مدعیان قهرمانی، کمترین میزان تغییر را در ترکیب داشت، نتوانست قدرت فصل گذشته را به نمایش بگذارد تا پس از ۱۵ هفته فقط ۲۳ امتیاز کسب کند و نهایتاً در رده پنجم جدول رده بندی بایستد. البته که این رده پنجمی نباید گول زنده باشد؛ چراکه همین حالا فاصله این تیم با صدر جدول ۷ امتیاز است و قابل جبران. با این حال، اگر دراگان می خواهد موفقیت فصل پیش را تکرار کند، باید عبور سربلندانه ای از چالش های احتمالی اش در نیم فصل دوم داشته باشد؛ ماموریتی دشوار که با درایت، احتمالاً بتوان از آن با موفقیت عبور کرد.

«وسط میدان را سروسامان بده»

شاید این نکته به مذاق خیلی ها خوش نیاید؛ ولی رفتن ریکاردو آلوز از تراکتور، نظم تاکتیکی این تیم در میانه میدان را به هم ریخته است. این خط کارایی همیشگی را در نیم فصل نخست نداشته. خیر بد در این میان اینکه ایگور پوستونسکی هم مصدوم شده و با توجه به اینکه رباط صلیبی اش آسیب دیده مدت زمان زیادی در دسترس نخواهد بود. تراکتور قرار است در جام هلی مختلفی به مصاف رقبا برود؛ پس بدیهی است برای

برگشتن ریتم سابق به خط میانی این تیم، دراگان باید مهره ای در حدواندازه ریکاردو برای تیمش پیدا کرده و یا اینکه ستاره ای در تیمش رو کند تا خلایی در میانه میدان حس نشود.

«از پروژه غافلگیرکننده بیرانوند عبور کن»

این موردی نیست که این روزها بخواهد دراگان را نگران کند؛ ولی تضمینی نیست در یکی دو ماه آینده هم چنین باشد. ماجرا از این قرار است که علیرضا بیرانوند فعلاً و با رای دادگاه عالی ورزش، از محرومیت گریخته و مجوز بازی را به دست آورده است. اگر بررسی های این دادگاه هم به این مسیر ختم شود که بیرانوند در پرونده جدایی اش از پرسپولیس تخلف کرده، در نتیجه ۳ ماه از میدان دور خواهد بود. این ۳ ماه از بد روزگار در شرایطی سراغ دراگان خواهد آمد که تیم او در کورس برای تکرار قهرمانی در لیگ برتر ایران است. ضمن اینکه احتمالاً هنوز در جام حذفی زنده خواهد ماند و در لیگ نخنگان آسیا هم شاید به ماجراجویی اش ادامه دهد. شاید بیرانوند نهایتاً از این پرونده جان سالم به در ببرد و محروم نشود؛ ولی برای قسمت بد داستان، دراگان و تیمش باید از همین حالا آماده باشند. آیا دروازه بان خارجی این تیم پاسخگوی نیاز دراگان در مقطع حساس خواهد بود؟

«تاکتیک را عوض کن»

این یکی هم نیاز فوری دراگان و تیمش در نیم فصل دوم خواهد بود. تراکتور تا به الان نمایشی هجومی با دراگان در لیگ برتر داشته؛ ولی رقبا به قدری دستش را خوانده اند که دیگر به راحتی به آنها فرصتی برای گلزنی نمی دهند. نتیجه شده آنکه تیم دراگان در نیم فصل اول و از ۱۵ بازی ۸ تا را مساوی کرده که تعداد زیادی از آنها بدون گل بوده. طبیعی است تکرار چنین سناریویی در نیم فصل دوم نه به سود دراگان است و نه تراکتور؛ پس چاره ای به غیر از تغییر تاکتیک و رویکرد برای او در بازی های پیش رو نخواهد ماند.

خبر

در دسر درخشش شهریار برای تراکتور؛ چه وقت درخشیدن بود؟

طرح نو؛ گروه ورزش ضعیف می کند، خواهان جذب شهریار مغاللو شده اما مهاجم ایرانی الاتحاد کلبا هنوز با این تیم قرارداد دارد. او برای تراکتور پابین تر خواهد رفت. امروز در یکی از بازی های هفته دوازدهم لیگ حرفه ای امارات موسم به «ادنوک»، تیم های الاتحاد کلبا و الوصل به مصاف هم رفتند. این بازی که به میزبانی کلبا برگزار شد، با تساوی دو بر دو به پایان رسید. در این بازی هر دو گل الاتحاد کلبا را شهریار مغاللو به ثمر رساند. او ابتدا در دقیقه ۶۴ از روی نقطه پنالتی دروازه تیم الوصل را باز کرد. این پنالتی را سامان قدوس از مدافعان حریف گرفته بود. مغاللو در دقیقه ۸۲ پس از این که کرنر ارسالی قدوس در شلوغی دروازه، از دست های دروازه بان الوصل خارج شد، برای دومین بار دروازه این تیم را باز کرد و مانع شکست تیمش در این بازی خانگی شد. مغاللو در بازی هفته دهم تیمش مقابل الجزیره هم که با تساوی یک بر یک به پایان رسید، زنده تک گل تیمش بود. درخشش مغاللو در هفته های اخیر در شرایطی رخ داده که تراکتور در نقل و انتقالات نیم فصل به شکلی جدی به دنبال او بوده است. این تیم که نسبت به فصل پیش در خط حمله خود احساس

لقب «پدر فوتبال ایران» متعلق به فوتبالیست تبریزی

حسین صدقیانی اولین لژیونر فوتبال ایران در تیم شارلوا بلژیک سال ۱۳۱۰ شمسی نشسته نفر اول از سمت چپ

یکی از تاریخ سازترین مردان ورزش ایران بدون تردید مرحوم حسین صدقیانی است. مردی که او را پدر فوتبال در ایران می دانند. او سال ۱۲۸۱ در سلماس متولد شد. پدرش حاج رسول و مادرش عصمت از بزرگان شهر تبریز بودند

حسین صدقیانی طی سال های ۱۹۳۱ تا ۱۹۳۳ سه سال در تیم شارلوا بلژیک بازی کرده و سال ۱۹۳۲ عنوان آقای گلی این مسابقات را به خود اختصاص داده است

صدقیانی هدایت تیم ملی فوتبال را در تمام سال های دهه ی ۲۰ بر عهده داشت. در سال ۱۳۲۸ یک مربی انگلیسی به نام دان گیبیل برای کمک به صدقیانی به ایران آمد. صدقیانی با کمک «دان گیبیل» نقش پویایی در رشد فوتبال ایران داشت

حسین صدقیانی در ۱۳۵۲ در حالی که ۷۰ ساله بود بنا به دعوت رئیس وقت فدراسیون فوتبال تحت عنوان سرپرست تیم ملی به فوتبال برگشت و در زمان حضور ایران در جام جهانی ۱۹۷۸ آرژانتین به عنوان یک بزرگتر در کنار تیم ملی بود

وطنم؛ ایرانِ من

وطنم، ایران من، جانم فدایت می‌کنم روز و شب بر اقتدارت من دعایت می‌کنم روز مرگم لحظه‌های رفتنم از این جهان با تمام عشق و ایمان من صدایت می‌کنم تیرگی‌ها می‌زدایم از وجودت ای وطن با تمام هستی خود من صفایت می‌کنم نام زیبای تو را با خون خود جان می‌دهم دست‌دشمن‌باشکنم از غم‌رهایت می‌کنم با شهیدان عهد می‌بندم که تا ما زنده‌ایم اقتدارت را شکوفا، گل هوایت می‌کنم در میان موج و طوفان بلا در زندگی می‌شوی کشتی نجات و ناخدایت می‌کنم منتظر هستم ببینم افتخارات تو را تا ابد می‌مانم و دفع بلایت می‌کنم
شاعر: حیدر پارسا

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب – رقیه غلامی
دشمن با اعتراض به حق بازاریان برای مطالبه از دولت در خصوص مشکلات این صنف یار دیگر پا در میدان شرارت خود گذاشت تا ضمن خدشه وارد کردن به اعتراض های قانونی از این مسیر به نفع خود استفاده کند اما بازار تبریز با همان جنب و جوش سابق، باز دست رد به سینه دشمن زد.
نسبتا کارم را تمام کرده ام، از پشت میز کارم بلند می‌شوم، صدای اذان را می شنوم، خودم را به نمازخانه می‌رسانم تا اذان تمام شود تلفن همراهم را سری می‌زنم، زمزمه‌هایی از اعتراض بازاریان تهران در صدر مطالب فضای مجازی حواسم را جلب می‌کند.
ذهنم درگیر می‌شود، اوضاع اقتصادی و نابسامانی بازار ارز روزی نیست که مردم را نگران نکرده باشد، نابسامانی که همه امور زندگی‌مان را از ریزترین آن‌ها تا موارد بزرگ و کلان وابسته به خود کرده است و از این طریق عده ای سودجو و از خدا بی خبر نیز بر آن دامن زده و معیشت مردم را به تنگنا کشیده اند.
مستأصل مانده به نماز می ایستم، نماز ظهر و پس از آن عصر را می خوانم، تا تسبیحات حضرت زهرا(س) را با انگشتانم بخوانم، تلفنم زنگ می‌زند، پشت خط خواهرم همراهی ام را برای خرید جویا می‌شود و من از خدا خواسته قبول می‌کنم و می گویم؛ «باید تا ساعت سه برگردم، کارگاه خبری در خانه فرهنگ داریم».
زودتر شال و کلاه کرده و آماده می‌شوم تا وقتی دنبالم آمدند تأخیر نداشته باشم، همراه خانواده راهی بازار می‌شویم و تا رسیدن به بازار حرف از جریانات بازار تهران و … به میان می‌آید.
با گذر از چند ترافیک چند دقیقه‌ای، چندان طولی نمی‌کشد به بازار می‌رسیم، ماشین را جلو مجتمع تجاری

۲۹ بهمن نگه می‌داریم، من و خواهرم همراه هم به سمت بازار سرپوشیده از مسیر ۲۹ بهمن می‌گذریم.
هوا سرد است و برف در گوشه هایی دیده می‌شود و بازار دست فروشان برای فروش لباس‌های زمستانی گرم است و بیشتر از آن جنب و جوش مردم برای خرید روز پدر و .. داغ تر هم دیده می‌شود.
تا اینجا خبری از حضور معترضان و … در بازار دیده نمی‌شود، به انتهای مسیر که می‌رسیم از سمت راست وارد بازار سرپوشیده بازار تاریخی تبریز که حکایت های فراوانی از ایستادگی و نقش آفرینی‌های آن را شنیده ایم، می‌شویم، جای سوزن انداختن نیست، باربرها هرازگاهی با گفتن «یاالله، یاالله» راهی بین جمعیت باز کرده و چرخ خود را حرکت می‌دهند.
عده‌ای از بازاریان با همدیگر صحبت می‌کنند، بحث تراکتور و بازی آن موضوع صحبت هایشان است.
از بخشی از راه به سمت چپ می‌پیچیم و جلو

مغازه‌ای برای خرید می‌ایستیم، تا خریدمان تمام شود به اطراف نگاه می‌کنم، اوضاع عادی است.
پس از خرید به سمت راسته بازار حرکت می‌کنیم، از میان دالان تیمچه ها چنان سوز سردی به صورتم می‌زند که اشک از چشمانم سرازیر می‌شود، به خواهرم می‌گویم؛ «کمی تند تر اینجا خیلی سرد است، بیرون از اینجا گرم تر بود».

با یک اشتباهه موقع پیچیدن از داخل بازار سر از بازار مشروطه در آوردم، در محوطه آن برف زیاد به چشم می‌آمد و سرما هم بیشتر اذیت می‌کرد ولی رونق خرید و جنب و جوش مردم باز تماشایی بود.
قدم های مان را تند تند می‌کنیم تا به ماشین برسیم، میانه راه از مغازه ای دو گلدان شیشه ای می‌گیریم و فوری داخل ماشین از سوز سرما پناه می‌گیریم.
دوباره صحبت از بازار و اعتراضات به میان می‌آید و یک سوال بزرگ که آیا بازار تبریز هم روزهای دیگر

گزارشی از جنب و جوش بازار تبریز؛

دست رد بازار تبریز به سینه دشمن

چنین اعتراضاتی خواهد داشت!؟

با این سوال بین خودمان، من می‌گویم؛ به نظرم نه چون اهالی بازار عادی در کار خودشان بودند و صحبتی در این خصوص دیده نمی‌شد.

تا من به صحنه ها و صحبت ها در ذهنم متمرکز شوم، ماشین جلو خانه فرهنگ نگه می‌دارد، از خانواده خداحافظی می‌کنم و خودم را به طبقه چهار تالار خاقانی می‌رسانم. کمی بعد که جلسه شروع می‌شود، استاد کارگاه آقای لسانی درباره جنگ نرم و ایجاد شایعه صحبت و درباره موضوعات مختلف در این خصوص مثال‌هایی بیان می‌کند. با خودم می‌گویم به راستی که دشمن هر زمان کم آورده است دست به شایعه زده و یا تهییج افکار عمومی تلاش داشته است تا به اهدافی که دارد ، برسد.

اهدافی که همیشه در پی آن بوده است و پس از جنگ ۱۲ روزه که مردم اقتدار نیروهای مسلح را تحسین و پشتیبانی کردند در آن بیشتر از گذشته شکست خورده است و اکنون برای شکستن انسجام ملی از همه طرفندا کمک می‌گیرد تا موفق شود و با اعتراض به حق بازاریان برای مطالبه از دولت در خصوص مشکلات این صنف نیز پا در میدان شرارت خود گذاشته تا ضمن خدشه وارد کردن به اعتراض های قانونی از این مسیر به نفع خود با پیاده نظام های داخلی اش و فریب برخی از افراد استفاده کند.

ولی بازار تبریز همچون گذشته درخشان خود این بار نیز مقاوم و صبور مطالبات خود را از طریق قانونی و نمایندگانی صنفی خود به مراجع ذریبط اعلام و مطالبه کرد و با این امر نیز شاهد تهییج برخی از مهندسان در شبکه های اجتماعی بودیم که خواستار به خیابان‌ها آمدن مردم و بازاریان تبریز بودیم ولی تبریز بار دیگر دست رد به سینه دشمنان خود زد.

ایران؛ سرزمین افتخار و ایمان

زیبایی‌ها را در دل بزرگ تو خلق کرد؛ همان که نعمت‌های فراوانی به تو بخشید و همان که نام شکنت را در دنیا مطرح کرد؛ حافظ تو سرزمین زیبا و با عظمت بوده و هست . به ایرانی بودن خودم می‌بالم و افتخار می‌کنم و از خدای بزرگ می‌خواهم سربلند و جاوید بمانی ای ایران باشکوه ای سرزمین افتخار و ایمان

طرح نو؛ گروه فرهنگ و ادب – رقیه جمالی
ایران؛ ای وطن دوست داشتنی ام، ای مهد دلبران و ای سرای شهادت و شجاعت ؛ تو؛ دیار غیورمردان و شیرزنان هستی و سرای خوبان و سرزمین فخر و ایمان.
ایران؛ ای وطن عزیزم، نام قشنگ تو ورد زبان‌هاست و همه جا سخن از رشادت های مردمان نجیب و با غیرت تو است. ای بهترین مامن و مکان دنیا، ای سرزمین چهارفصل؛ تو در دامانت مردان مرد و زنان باعفتی پرورش می‌دهی که در هیچ جای دنیا نظیر و مانند ندارند.
ایران؛ ای سرزمین غیرت و مردانگی، نام زیبای تو در

شعر و ادبیات، علم و دانش؛ فرهنگ و ادب، موسیقی و هنر؛ ورزش و… در همهٔ نقاط دنیا با افتخار می‌درخشد. تو؛ قلب کشورهای جهانی و مهرت در سراسر دنیا پیچیده است و نام دانشمندان، هنرمندان، ادبا و … لرزه بر اندام دشمنان جهان می‌اندازد.
ایران؛ ای سرای امید ، استواری و عظمت کوه‌هایت و آنچه خدای مهربان در دل مهربانشان به ودیعه سپرده است ، ستودنی است. تاریخ و فرهنگ غنی که داری از افتخار و ارزش بشمار و بی انتهای تو به شمار می‌رود.
ایران؛ ای وطن مهربانم، تو؛ در آغوش مردان غیور و

نویسنده رمان «پیشانی های پینه بسته»:

زاویه دید اول شخص نباید درباره معصومین استفاده شود

او بگذارم و به راحتی می‌توانم تجسم کنم که وقتی وارد دارال‌الخلافه می‌شود و عظمت و شکوه بنا را می‌بیند یک لحظه خودش را در نقش پادشاه می‌بیند و تجسم می‌کند که در بالای تختی نشسته و حکمرانی می‌کند.

با به‌عنوان مثال هر قوس نقش مهمی در داستان دارد چراکه تمام مسلمانان در پی او هستند تا بکشندش به علت روایت پیامبر که گفتند این فرد دشمن مسلمانان است و هر کس که هر قوس را بکشد عملاً به بهشت می‌رود. نشانه او هم یک زائده گوشتی روی بازویش بود. و جالب است که از امام علی (ع) می‌خوانند که دستور بدهند که بازوهای افراد را شناسایی کنند. اما امام به حریت افراد احترام می‌گذاشتند و به کسی اجازه نمی‌دادند به شخصیت فردی بتازند. مگر اینکه سرنوشت هویت آن فرد را آشکار کند. حال برای شناخت چنین فردی باید به دنیای درون او ورود پیدا کرد. وقتی من خودم را جای این آدم گذاشتم، با اولین چیزی که مواجهه شدم، ترس بود. چراکه دیدم حتی عمر و عاص هم به دنبال او بوده تا بکشندش چراکه کشتن او یک اعتبار و جایگاه بزرگ در نزد مسلمانان ایجاد می‌کرد.

یا وقتی به دنیای درون مالک اشتر رخنه کردم متوجه شدم که او در کوفه و بعد از جنگ صفین، در یک شرایط خیلی بدی قرار گرفته که عملاً دست و پایش بسته شده بود در صورتی که ماک کسی بود که به راحتی می‌توانست شمشیر بکشد و مبارزه کند. اما در آن دوران آنقدر فتنه زیاد بود که حتی فردی به نام مالک هم نتوانست دست به شمشیر ببرد و مجبور به سکوت و اطاعت محض از فرامین امام علی (ع) شد.

زبان اثر نه صرفاً تاریخی، بلکه واجد لحن ادبی و روان‌شناختی است. چطور به این نثر رسیدید؟ چقدر روی لحن و وزن زبان کار کردید؟

من از دیرباز به نثر ادبی خیلی اهمیت می‌دادم. به‌طوری که در داروی جشنواره ادبی اولین عصری که همیشه در سنجش آثار ادبی مدنظرم است، نثر داستان است. نثر داستان نقش مهم و کلیدی دارد چراکه نویسنده می‌تواند با نثر قوام یافته بر مخاطب تأثیر بگذارد و هنر و توانمندی خودش را در عرصه ادبیات به نمایش بگذارد. نثر ادبی هنری نیست که یک شبه به دست بیاید بلکه در گذر زمان و با طی عناصر متعددی پخته می‌شود. مثل خواندن کتاب، نوشتن، دقت روی آثار ادبی جهان و… و حتی فضای که قرار است داستان در آنجا شکل بگیرد روی نثر کتاب تأثیرگذار است. به‌عنوان مثال ما می‌خواهیم در مورد دوران صدر اسلام

زنان دلبری پرورش می‌دهی که وطن دوستی در نهادشان ریشه دارد و از جان عزیز خویش می‌گذرند تا پرچم سه رنگ تو سرافراز و سربلند بماند. پرچمی از سه رنگ سبز، سفید و قرمز که سبز، رنگی دلنشین نماد سرسبزی ایران، سفید؛ نشانگر صلح و دوستی مردمان خونگرمش و قرمز؛ رنگ خون؛ نشانهٔ رنگ سرخ شهیدان است.

ایران؛ ای کشور پرافتخار و سربلندم؛ تو؛ فرزندان‌ی را در خود پرورش دادی که با تمام توان از تو محافظت می‌کنند. علمشان در دنیا می‌درخشد. قدرت نظامی شان ترس بر جان دشمنان می‌اندازد و تعصب و غیرت ایرانی بودنشان در دل هر فرد ایرانی غرور می‌آفریند. خداوند یگانهٔ بی همتا همان که کوه و دشت و دریا و

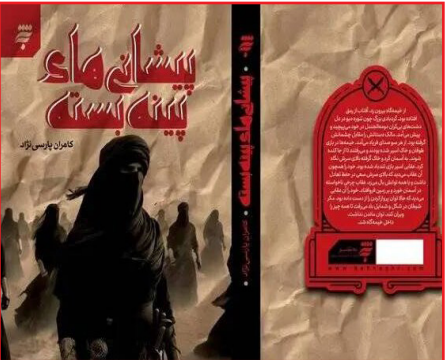
خواب عایشه بخش ابتدایی داستان است و نقش مهمی در اثر دارد. من به کرات ابتدای داستان را بازنویسی کردم چراکه شروع داستان در جذب مخاطب خیلی تأثیرگذار است. پس باید تک تنش بسیار بزرگ یا رویداد خیلی مهم و تأثیرگذار را برای ایجاد تعلیق در نظر می‌گرفتم. پس این خواب را که تخیل من است، براساس رویدادهای تاریخی خلق کردم. در حقیقت خواب عایشه را با توجه به مسائلی که در طول تاریخ با آن مواجهه شد ساختم. در کتب تاریخی اهل تسنن بارها اشاره شده است که اولاً خیلی از سرداران بعد از جنگ جمل، عایشه را به خاطر ایستادن در مقابل علی (ع) به‌عنوان خلیفه چهارم، مورد نكوهش قرار دادند. دوماً خود عایشه به‌واسطه پیشگویی پیامبر در مورد پارس سگ‌ها، دچار چالش شده بود. خود عایشه در روایات اهل تسنن مستقیماً اشاره می‌کند که من از اینکه جنگ جمل را راه انداختم بسیار پشیمان هستم و شبی نیست که سر بر بالین نگذارم و نگریم. در چنین شرایطی دیدن خواب‌های مشوق طبیعی و حتی حقیقی به نظر می‌رسد.

«پیشانی‌های پینه‌بسته» ترکیبی از ادبیات قدسی، رمان تاریخی و رمان روان‌شناختی است. آیا این چندژانری بودن آگاهانه طراحی شد؛ یا در مسیر نگارش به آن رسیدید؟

بله این رمان، یک رمان تاریخی، مذهبی، روانشناختی و اجتماعی است. چراکه من علاوه به مسائل اجتماعی آن دوران به جنبه‌های سیاسی اتفاقات و رویدادهای سیاسی آن دوران اشاره کردم و از جنبه روانشناختی هم، به دنیای درون افراد ورود کردم. در واقع من از دیرباز این مسئله را مدنظر داشتم که چه خوب است که در حوزه ادبیات دینی نویسنده‌گان به‌صورت تک بعدی داستان ننویسند. یعنی بیایند به صورت داستانی دینی – روانشناسی خلق کنند. یا داستان ترکیبی از جامعه‌شناسی، تاریخ و دین باشد. من به پژوهش مسلط هستم و کتب روانشناسی زیاد می‌خوانم و از آنجا که کارشناسی ارشد من جامعه‌شناسی است، من به نقش محوری جامعه‌شناسی در شکل‌گیری آثار تاریخی اشراف دارم. پس همه این موارد تأثیر گذاشت بر اینکه من آگاهانه چنین اثری را خلق کنم. در واقع از زمان طرح رمان همه این موارد را در نظر گرفته بودم. بالطبع در هنگام پژوهش هم تمام مباحث روانشناختی و سیاسی و … را در نظر داشتم.

روایت کابوس‌گونه آغاز کتاب که با خواب عایشه شروع می‌شود، بسیار قدرتمند و نمادین است. چه جذابیتی در نگاه زنانه برای آغاز این سفر پر تنش دیدید؟

کتاب شما از ابتدا با نقد «ریا و دینداری ظاهری»

شروع می‌شود. به نظر می‌رسد شخصیت‌هایی مثل خوارج، آینه‌ای از افراط دینی‌اند. آیا نیت شما نقد افراط مذهبی بود یا نقد انحراف در ظاهر دینداری؟

هدف از نوشتن این اثر، خلق یک رمان پیرامون شخصیت و زندگی امام علی (ع) بود. و در مورد انتخاب خوارج سعی شده است که یک بخشی از زندگی امام علی (ع) روایت بشود که اختصاص پیدا کرد به مسئله خوارج و سه جنگ مهمی که امام با این افراد داشتند. محوریت اثر حضرت علی (ع) بودند. حال در آن دوران این افراد چه ویژگی‌هایی داشتند، بخشی از تاریخ است نه چیزی که مدنظر من باشد و بخواهم آن را درشت‌نمایی کنم. ما می‌بینیم که این افراد بعضاً قاری قرآن و مفسر قرآن بودند و خودشان را بهشتی می‌دانستند. و واقعاً وقتی در طول شب بیدار بودند و نماز می‌خواند بی‌هوش می‌شدند. تمام زخم‌هایی که روی پیشانی‌هایشان بسته شده بود حقیقی بود. این افراد علی‌رغم اینکه فکر می‌کردند مسیر درستی را می‌روند می‌بینیم که امام علی (ع) این افراد را به گونه دیگری خطاب می‌کند و آنها را ملقب می‌کند به «بیداران خفته» یا «خفگیان بیدار». حتی لقب «پیشانی‌های پینه‌بسته» لقب خود امام علی (ع) به آنهاست.

نوشتن کدام شخصیت در رمان برایتان از همه دشوارتر و چالش‌برانگیزتر بود؟

نگارش شخصیت اشعث برای من بسیار سخت بود. به این دلیل که اولاً فصل مربوط به اشعث از بقیه فصل‌ها طولانی‌تر است چراکه شخصیت اشعث بسیار پیچیده و عملگرش بسیار گسترده است. توطئه‌هایی که داشته و دسیسه‌هایی که چیده و پرداختن به زندگی این فرد با توجه به اینکه بخش اعظم رویدادهای داستانی در زمان جنگ صفین رقم می‌خورد، باعث می‌شود که من در ساخت شخصیت اشعث و توصیف او در فصل هشت دچار شکل و چالش بشوم. و در این فصل با توجه به شخصیت خود اشعث زمان زیادی را صرف کردم و آگاهی‌ها و خاطرات در رفع مشکل‌م با شخصیت اشعثو شناخت دقیق شخصیت او، کار در زمان‌های طولانی متوقف می‌شد.

تاریخ و پیشینه

طرح نو؛ سراندر پس از پایان جنگ جهانی اول، نقشه سیاسی اوراسیا بخش اول… دگرگون شد و روسیه، یکی از بازیگران اصلی، وارد مرحله‌ای از فروپاشی شد که پیامدهای ژرفی بر سرنوشت قفقاز برجای گذاشت. در سال ۱۹۱۷ میلادی، بساط حکومت چندصد ساله‌ی خاندان رومانوف برچیده شد و دولت بلشویکی به رهبری لنین، نخستین حکومت کمونیستی جهان را بنیان نهاد. دولت جدید، که با شورش‌های داخلی و فشار جنگ فرسایشی از هم گسیخته بود، برای حفظ قدرت ناچار شد با آلمان و متحدانش پیمان سازش امضا کند و از جریان جنگ کنار رود. این تصمیم، نیروهای روس مستقر در شمال ایران و قفقاز را بی‌سر و سامان ساخت؛ اردوی تزار متلاشی شد و خلأ قدرتی ایجاد گردید که طولی نکشید ارتش عثمانی آن را پر کرد و عملاً جای پای خود را در قفقاز جنوبی و حتی شمال ایران محکم نمود.

در این بستر آشفته، مردمان قفقاز، اعم از گرگی‌ها، ارمنه و مسلمانان، که زنجیر نفوذ روسیه را گسسته می‌دیدند، کوشیدند با تشکیل فدراسیونی مشترک، سرنوشت خود را به دست گیرند. اما پیشروی ارتش عثمانی این اتحاد نوپا را از هم پاشید و در مه ۱۹۱۸ میلادی سه دولت تازه به دنیا آمدند: گرجستان، ارمنستان و جمهوری‌ای که نام خود را «آذربایجان» گذاشت. همین نام تازه، نخستین موج شگفتی و اعتراض را در میان سیاستمداران و روشنفکران ایرانی برانگیخت؛ زیرا سرزمینی که این دولت در آن شکل گرفت، هرگز در تاریخ با نام آذربایجان شناخته نشده بود. منابع یونانی از آن با عنوان آلبانیای قفقاز یاد کرده‌اند، در متون ارمنی «آلوانک» آمده و در متون فارسی و عربی، «اران» یا «الژان» خوانده شده است.

انتخاب این نام، در زمانی که قفقاز از ایران جدا شده و هنوز خاطره‌ی تلخ عهدنامه‌های گلستان و ترکمانچای زنده بود، در نظر ناظران ایرانی به نوعی تحریف عمدی تاریخ تعبیر شد. افزون بر آن، وابستگی حکومت تازه‌تأسیس اران به ترکان عثمانی، که هم‌زمان بخش‌هایی از آذربایجان ایران را نیز اشغال کرده بودند، شائبه‌ی طرحی گسترده‌تر را در ذهن‌ها تقویت کرد: طرحی برای تجزیه‌ی آذربایجان ایران و پیوند دادن آن به دولت تازه‌ای در شمال ارس. از این رو، نامگذاری «آذربایجان» بر سرزمینی که با اسان‌های تاریخی آذربایجان در ایران تفاوت بنیادین داشت، بیش از یک انتخاب جغرافیایی، تصمیمی سیاسی بود.

اما این جمهوری چندان نپایید. با قدرت‌گیری کمالیست‌ها در ترکیه و تثبیت حکومت بلشویکی در روسیه، دو طرف در چانه‌زنی‌های سیاسی پس از جنگ، اران را در قبال امتیازاتی دیگر به روس‌ها واگذار کردند و بدین‌سان، سرزمین یادشده با عنوان «جمهوری شوروی سوسیالیستی آذربایجان» وارد ساختار اتحاد شوروی شد. دولت تازه نه تنها همان نام را حفظ کرد، بلکه با بهره‌گیری از نظریه‌پردازی‌های تاریخی ساختگی، مدعی شد که مردم دو سوی ارس، شمال و جنوب، از ابتدا یک ملت واحد بوده‌اند که در نتیجه‌ی جنگ‌های ایران و روس از هم جدا شده‌اند. این روایت در دهه‌های بعد، به پایه‌ی تبلیغات گسترده‌ای بدل شد که هدفش تغییر ذهنیت تاریخی نسل‌های جوان و تحکیم هویتی مصنوعی در شمال ارس بود.

با فروپاشی اتحاد شوروی در سال ۱۹۹۱، این روایت نه تنها رنگ نیاخت، بلکه به عنوان مؤلفه‌ی اصلی هویت ملی در جمهوری تازه‌استقلال‌یافته‌ی آذربایجان تثبیت شد. رسانه‌ها و نهادهای رسمی آن کشور در سال‌های پس از استقلال، با تداوم همان آموزه‌های دوران شوروی، پیوسته کوشیده‌اند میان «آذربایجان تاریخی ایران» و «کشور کنونی آذربایجان» پیوندی جعلی ایجاد کنند. این تبلیغات حتی چند دهه بر ذهن بخشی از افکار عمومی در ایران نیز اثر گذاشت و ضرورت بازخوانی دقیق رویدادهای تاریخی را دوچندان کرد.

در حقیقت، آذربایجان در معنای تاریخی، همان نواحی کهن تبریز، اردبیل، ارومیه و زنجان است؛ مناطقی که در طول سده‌ها بخشی از پیکره‌ی فرهنگی و قومی ایران بوده‌اند. در مقابل، اران یا الران در شمال رود ارس قرار دارد و اگرچه از نظر فرهنگی با ایران در پیوند بوده است، اما همواره هویتی مستقل از آذربایجان ایران داشته است. آگاهی از این تمایز تاریخی، امروزه بیش از هر زمان دیگری اهمیت دارد، زیرا بی‌توجهی به آن می‌تواند زمینه‌ساز سوء‌برداشت‌ها و تحریک احساسات ملی‌گرایانه در دو سوی مرز شود.

بازخوانی منصفانه‌ی تاریخ قفقاز و دگرگونی نام اران به آذربایجان، نه اقدامی صرفاً دانشگاهی، بلکه ضرورتی برای صیانت از حافظه‌ی تاریخی ایران است. تاریخ، اگر به دست قدرت‌ها بازنویسی شود، دیر یا زود صدای حقیقی خود را خواهد یافت. فهم این صدا، یعنی بازگشت به واقعیت‌های جغرافیایی و تاریخی‌ای که هیچ مرزی نمی‌تواند آن را تغییر دهد.

محدوده آلبانیای قفقاز (اران)

از سده اول پیش از میلاد به بعد نوشته ها و گزارشهای بیشتر وقایع نگاران و جغرافی نگاران رومی و یونانی

گزارش

موردی بر جغرافیای تاریخی آذربایجان و اران؛

پیدایش نام «آذربایجان» برای شمال ارس

عهد باستان چون استرابون، پلینیوس ارشد، پلو تارخ، بطلمیوس آگاهی هایی را در مورد مرزهای آلبانیا، مردمان و جغرافیای طبیعی آن به ما می دهند، که در این نوشتار به لحاظ رعایت اختصار مواردی از آنها آورده می‌شود.

پلینیوس ارشد درباره مرز آلبانیا چنین آورده است: «سراسر دشت اطراف رودکورا سرزمین آلبانها و در پس آن سرزمین ایبریان] گرجیان [است». وی همچنین می نویسد: «سراسر دشت که از رود کورا آغاز می شود، زیستگاه آلبانها و منطفه پس از آن محل سکونت ایبریان است که رود آلازانی آن را مشخص می سازد . این رود از کوههای قفقاز به سوی رود کورا جریان دارد».۱)

شرق آلبانیا به شهادت جمله مولفان عهد باستان به دریای خزر منتهی می شد. پلینیوس دریای خزر را دریای آلبانیا نامیده و می نویسد: «دریای مقابل آلبانها ، دریای آلبانیا نام دارد». ۲)

محدوده جنوبی آلبانیا را جغرافی نگاران گاه رود کورا و گاه رود ارس نوشته اند. استرابون حدود آلبانیا را چنین می شناساند: «آلبانیا سرزمینی است که از جنوب رشته کوههای قفقاز تا رود کورا و از دریای خزر به رود آلازانی آردوی که از گرجستان و آلبانیا گذشته و به کورا می پیوندد] امتداد دارد و از جنوب به سرزمین ماد آنورپاتن محدود می شود.»۳) بطلمیوس از بیست و نه منطقه مسکونی آلبانیا از جمله خبله [خبله] خبر داده است. ۴)

از مولفان ارمنی همچون موسی خورنی و موسی کالان کاتواتسی نیز در رابطه با آلبانیا گزارشهایی به دست ما رسیده است. موسی کالان کاتواتسی در آگاهی های جالبی که پیرامون جنگهای ایران و بیزانس و حمله خزران به قفقاز ارائه کرده ، ضمن اشاره به آلبانیای قفقاز ، حدود آن را از ایبری (گرجستان) تا دروازه هون ها (دربند قفقاز) و رود ارس نوشته است. وی درباره رویدادهای ۸۲۵ میلادی ۲۰۹ ق ، از سرداری آذربایجانی به نام بابان یاد کرده ، نوشته است که: «در همان سال بابان از ایران و رود ارس (به نوشته ارمنی پراسخ گذشت) و از همانجا به سرزمین خود آذربایجان (آترپاکان) در ایران باز گشت.» ۵)

در نوشته های مولفان ایرانی و عرب سده های بعد از اسلام مطالب زیادی را درباره اران می یابیم که با رعایت تقدم زمانی به شماری از آنها اشاره می شود اما پیش از آن ذکر دو نکته را ضروری می داند، نخست آنکه تا سده چهارم بعد از اسلام اران توسط فرمانروای ارمنستان که از طرف خلیفه منصوب می گردید اداره می شد و شاید به همین لحاظ برخی از مولفان اران را بخشی از ارمنستان نوشته اند ، دوم اینکه تا نیمه قرن دوم هجری با قدرت یافتن سلسله شروانشاهان (۶) که فرمانروایی آنها نزدیک اران به مرکزیت شهر شمشخی به نام شروان (۷) نامی گشت و نیز منطقه مغان هم زیر فرمان حاکم جداگانه ای قرار گرفت و بدین ترتیب (در سال ۱۴۱ هجری قمری (۷۸۹ میلادی) سرزمین آلبانیای قفقاز که اران (الران- اران) نامیده می شد به سه منطقه اران ، مغان و شروان بخش گردید.» ۸)

احمد بن واضح یعقوبی (۲۷۸ ه . ق) که پدرش از موالی منصور خلیفه عباسی بود و در عهد او حکومت ارمنستان و آذربایجان را داشت ، ارمنستان را شامل سه بخش نوشته و متذکر شده است که «بخش سوم مشتمل است بر برزعه که شهر ولایت اران است و بر بیلقان و دربند (باب الاپواب)» (۱۰)

ابوریحان بیرونی (۳۶۰-۴۴۰ق) می نویسد: «برزعه قرب نهر الکر و هی قصبه اران، البیلقان، اخلاط باب الاپواب و یعرف بدربند خزران علی بجرهم، ارجیش، شروان ، باکو معدن النفط الاپض» وی تمام این نواحی را تا ورژان بخشی از ارمنستان دانسته و تنها ورژان را از توابع آذربایجان نوشته است.(۱۱)

ابن حوقل (۳۶۷ ه . ق) در صوره الارض حدود اران را چنین نوشته است: «مرز سرزمین اران در پایین رود ارس است. در کنار رود شهر ورژان واقع است. در نزدیک ساحل راست رود شهر بیزند قرار دارد. قسمت زیرین رود ارس، آذربایجان است.»(۱۲)

ابو عبدالله بشاری مقدسی (۳۷۵ ه . ق) در مورد اران می نویسد: «اران همچون جزیره ای میان دریاچه (دریای خزر) و رود ارس قرار گرفته است و نهرالملک (رود کورا = کوروش) آن را از درازا می شکافد. وی مغان را از اران ندانسته و جزء سرزمین آذربایجان بر شمرده است.»(۱۳)

یاقوت حموی که در سده هفتم هجری می زیسته، پیرامون محدوده اران چنین نوشته است: «میان آذربایجان و اران رودی است که آن را ارس گویند. آن چه در شمال و مغرب این رود نهاده است، از اران و آن چه در سوی جنوب قرار گرفته است از آذربایجان است.»(۱۴)
از دیگر جغرافی نگاران اسلامی، ذکریای قزوینی (۶۷۴ ه) است که در مورد اران می نویسد: «اران، مملکتی است میانه آذربایجان و ارمنیه و ابخاز، در این مملکت شهر و دهات بسیار است قصبه آنجا گنجه و شروان و بیلقان است و نهر کر در آن ولایت جاری است.»(۱۵)

همشهری زکریای قزوینی یعنی حمداله مستوفی که در قرن هشتم می زیست و نزهت القلوب را به سال ۷۴۰ه.ق

نگاشته در مورد اران و شروان چنین می نویسد: «اران، از کنار آب ارس تا آب کر بین النهرین ولایت اران است.» وی شهرهای بیلقان، بردع، گنجه و هیرک را از شهرهای اران شمرده و در مورد گنجه این دو بیت شعر را آورده است:

چند شهرست اندر ایران مرتفعتر از همه
بهتر و سزازنده تر از خوشی آب و هوا
گنجه بر گنج در اران ، صفاهان در عراق
در خراسان مرو و طوس ، در روم باشد آقسرا
و اما « شروان – از کنار آب کر تا دربند باب الاپواب ولایت شروان است.» مستوفی شهرهای شروان، باکو،یه، شمشخی، قبله، فیروز، شابران و گشتاسفی را از ولایت شروان ذکر کرده است.(۱۶)

ابوالفداء (۷۲۱ ه.ق) که تقویم البلدان را نوزده سال قبل از نگارش زنده القلوب مستوفی نوشته است، ضمن بحث پیرامون سه منطقه ارمنستان، آذربایجان و اران چنین می نویسد: «ارمنستان و اران و آذربایجان سه سرزمین بزرگند جدا از هم که اهل فن آنها را در یک نقشه نشان می دهند.»(۱۷)

نویسنده کتاب ارزشمند جامع الدول یعنی درویش احمد دهه افندی فرزند لطف اله سلاتیکی مشهور به منجم باشی که در قرن یازده هجری می زیست و از مورخین عثمانی مورد اعتماد در زمینه تاریخ عمومی است، محدوده اران را با دقت مشخص کرده و می نویسد: «اما آران اقلیمی است مشهور، منتهی می شود به آذربایجان در جهت غرب آن و محدود است از غرب به حدود ارمنستان و از شرق و جنوب به آذربایجان و از شمال به کوههای قفقاز. از شهرهای نشوی (که همان نخجوان) است در طول ۷۸ درجه و عرض ۴۲ درجه ، باب الاپواب یا باب الحدید (دربند) که ناحیه وسیع با حکام مستقلی است در طول درجه و عرض ۴۱ درجه ، گنجه که از اقلیم پنجم در طول ۷۴ درجه و عرض ۴۸ درجه و از شهرهای مشهور اران ، تغلیس و شمکور و بیلقان است.»(۱۸)

اکتون با توجه به مدارکی که از دوران باستان و نیز دوران اسلامی درباره محدوده آلبانیای قفقاز (اران) و جدایی آن از آذربایجان ارائه گردید، شایسته است به چند مورد از نوشته های محققین و مستشرقین و تاریخ پژوهان سده های نوزده و بیست میلادی نیز اشاره شود. دورن، دانشمند و محقق برجسته روسی قرن نوزدهم، ضمن اظهار نظر درباره آلبانیای قفقاز چنین نوشته است: «آلبانیا محدود بوده است به سرزمین سمرت ها (کوههای کراون)، ایبری (گرجستان)، رود آلازانی، ارمنستان، ملتقای رود کورا به ارس و دریای خزر که شامل شکی، شروان و جنوب داغستان تا دربند می شود.»(۱۹)

برخورداریان مورخ ارمنی در کتاب خود زیر عنوان تاریخ آغوان (تاریخ آلبانیا) که به سال ۱۹۰۴ میلادی در تغلیس به چاپ رسید پیرامون مرزهای آلبانیای قفقاز چنین نوشته است: «آلبانیای قفقاز در شرق به سواحل دریای خزر و رود ارس محدود شده بود، در شمال به دربند منتهی می گردید، در غرب آلازانی، خونارکرت و به رود دزوراکرت و در جنوب به کوههای آرتساخ و رود گرگر که ملتقای آن به رود ارس منتهی می شد.»(۲۰)

کریمسکی درباره محدوده آلبانیای قفقاز (اران) در قدیم چنین نوشته است: «سرزمین آلبانیا از ساحل راست و چپ رود کر (کورا) و ایبری (گرجستان) تا دریای خزر امتداد داشت. در دو سوی رود، آلبانها می زیستند. بعدها آلبانیا یا (آغوانیا) اران نامیده می شد. این سرزمین از دربند تا گرجستان و دو سوی رود کر امتداد داشت. بعدها اران تنها از کرانه راست رود کر امتداد یافت و شامل سرزمینی میان رودهای کر و ارس گردید.» او همچنین شهر قیله (کبلک) را یکی از قدیمیترین شهرهای آلبانیا دانسته است.(۲۱)

یامپولسکی از دیگر محققان طرفدار نظریات سیاسی حزب کمونیست شوروی است که در مورد پیرامون آلبانیا طی مقاله ای اظهار نظر کرده است، او هر چند در بحیوحه تبلیغ الحاق آذربایجان به قفقاز در خدمت این سیاست قرار گرفت، اما در این رابطه ناگزیر از بیان حقیقت گردیده و می نویسد: «آلبانیا (اران) در شمال آتروپاتن (آتروپاتگان = آذربایجان) قرار داشت و خط مرزی میان سرزمینهای مذکور ، دو رود کر و ارس بود.»(۲۲)

شرق شناس شهیر آلمانی الاصل روسی واسیلی ولادیمیروویچ بارتولد در این باره چنین می نویسد: «آلبانیا در روزگار باستان و نیز بعدها ، به هنگامی که اران نام داشت به سرزمینی گفته می شد که از ناحیه دربند در شمال شرق تا شهر تغلیس در غرب و تا رود ارس در جنوب و جنوب غرب امتداد داشت، بعدها مولفان متاخر، سرزمینی را که میان شروان و آذربایجان نهاده شده است، اران نامیدند، یاقوت در معجم البلدان فاصله دو رود کورا (کر) و ارس را اران نامیده است.» بارتولد همچنین در مورد پایتخت اران می نویسد: «شهر پرتوه (برزعه) که پایتخت اران به آنجا انتقال یافت در سده ششم میلادی کنار رود ترتر قرار داشت.»(۲۳)

بارتولد همچنین در خصوص وضعیت سیاسی ، فرهنگی آلبانیا چنین می نویسد: «آلبانیا تا زمان ساسانیان ما به الزکام میان ایران و روم بود. در زمان ساسانیان آلبانیا تمام و کمال به تابعیت ایران در آمد و به همراه آذربایجان ایران بخشی از کوست شمال محسوب می شد. [یا این حال] اختلاف

قومی آنان با آذربایجان از میان نرفت. در عهد اسلامی نیز گویش آذری مردم آذربایجان با زبان ارانی که احتمالاً از خانواده زبانهای یاقفی بوده اختلاف داشته است. مهمتر از آن میان آذربایجان زرتشتی و آلبانیا اختلاف مذهبی وجود داشت. در آلبانیا همانند دیگر مناطق مرزی ایران آیین مسیح حاکم بود. فرمانروایان آلبانیا چه از دودمانهای محلی که در سال ۴۶۰ میلادی منقرض شدند و چه آنان که از دودمان ساسانیان بودند و از پایان سده ششم میلادی بر سر کار آمدند و در سده هفتم نیز بر این سرزمین حکومت کردند ، هم پیرو آیین مسیح بودند.»(۲۴)

پروفسور یوزف مارکوارت در کتاب ایرانشهر خود (چاپ شده در سال ۱۹۰۱ م) که شرح و تفسیری بر کتاب جغرافیای موسی خورنی مولف ارمنی اواخر دوره ساسانی می باشد، در مورد اران چنین می نویسد: «اران به مفهوم وسیع تر یعنی استان غربی، این نام بطور کلی در محدوده خود دقیقاً آلبانی قدیم را در بر می گیرد و در شمال تا معبر چور (دربند) می رسیده است. اران به مفهوم محدودتر، از امیرات (ارانشاه) بود، پس از جدایی امیرات شروان، قبله، شکی، مغان و غیره در اصل ناحیه مابین (کر) و (اراکس)] ارس[، یعنی استانهای ارسخ و اوتی، به پایتخت]کی[پرتوه [برزعه] محدود شد.»(۲۵)

نویسنده کتاب تاریخ قریابخ یعنی میرزا جمال جوانشیر قریابخی درگذشته به سال ۱۸۵۳ میلادی (۱۲۶۹- ۱۲۷۰ ه.ق) که کتاب خود را در سال ۱۸۴۷ م (۱۲۶۳ ه.ق) نوزده سال بعد از انعقاد معاهده ترکمنچای و هفتاد و یک سال پیش از نامگذاری اران و شروان به آذربایجان نوشته است در مورد قریابخ می نویسد: «و این ولایت قریابخ از جمله مملکت اران است». همو در مورد ولایات این منطقه چنین می نگارد: «این ولایت ها میان رود کر و ارس واقعند.»(۲۶)

شمس الدین سامی مولف عثمانی در قاموس اعلام ترکی زیر ماده اران چنین می نویسد: «اران نام دیرین منطقه ای است که در شمال آذربایجان، جنوب شرقی گرجستان، جنوب غربی شروان و بین نهرهای ارس و کر واقع شده است و اکنون بخش بیشترین آن به نام قره باغ معروف گشته و کمیت آن قره باغ [اران] به روسیه منتقل گردیده است.»(۲۷) وی در مورد شروان نیز چنین می نگارد: «شروان از بلاد قفقاز است که در غرب دریای خزر و ما بین رشته کوههای قفقاز و مجرای پایینی رود قرواقع شده ، مرکز پیشین آن شهر شمشخی و در حال حاضر که روسیه زمام آن را به دست گرفته ، شهر باکو می باشد ... شروان از شمال و از طریق کوههای قفقاز با داغستان و از جنوب به واسطه رود کر با قره باغ [اران] هم مرز می باشد...» (۲۸)
لسترینج خاروشناس مشهور انگلیسی که در کتاب جغرافیای تاریخی سرزمین های خلافت شرقی چکیده نوشته های همه جغرافی دانان و مورخان مسلمان را از آغاز فرمانروایی مسلمانان تا هجوم تیمور آورده است. درباره اران و شروان و موغان چنین نوشته است: «اران – ایالت اران در مثلث بزگی در مغرب ملتقای دو رود سیروس و اراکسس واقع است که اعراب آنها را ((کر)) و ((ارس)) نامیدند و بدین مناسبت حمد اله مستوفی اراضی بین این دو رود را ((بین النهرین)) نامیده است... کرسی این ایالت در قرن چهارم برزعه بود که خرابه هایش تا کنون باقی است. بعدها برزعه را بردعه نوشتند... شهر بیلقان که به ارمنی آن را فیداکران می گفتند پس از خراب شدن برزعه کرسی اران قرار گرفت اگرچه امروز آثمی از آن بر جای نمانده است... بیلقان تا قرن نهم جای مهمی محسوب بود.

نام دو شهر دیگر در ایالت اران ذکر شده که هر دو در شمال باختری برزعه در جاده تغلیس قرار دارند یکی شهر گنجه است و جغرافی نویسان عرب آنرا جزئه نوشته اند و دیگری شمکور است که خرابه های آن هنوز باقی است. شروان آن قفقاز به ساحل دریای خزر جایی که سلسله جبل قفقاز به دریا فرو می رود ایالت شروان واقع است. کرسی این ایالت شمشاخیه بوده که اکنون شمشخی یا شمشاخ خوانده می شود... در آخرین نقطه شمالی ایالت شروان شهر باب الاپواب، یعنی همان دربند واقع است. این حوقل گوید این شهر در قرن چهارم از اردبیل کرسی آذربایجان بزرگتر بوده است... بندر باکو یا باکویه (باکوی امروز) در جنوب دربند است و اصطخری به نفت آن اشاره کرده است... در جنوب باکو ولایت گشتاسفی نزدیک دهانه کر واقع است... و بالاخره در کوه‌های نزدیک دربند قیله واقع است. موغان یا مغکان یا موقان نام دشت باتلاقی بزرگی است که از دامنه کوه سیلان تا کناره خاوری دریای خزر کشیده شده و در جنوب مصب رود ارس و شمال کوههای طالش قرار دارد. این ایالت گاهی جزء آذربایجان محسوب می گردید. ولی غالباً ناحیه ای جداگانه و مستقل را تشکیل می داد. کرسی موغان در قرن چهارم شهری به همین نام بود که اکنون موغان محل آن مشکل است. از گفته مقدسی چنین استنباط می شود که محتمل است این شهر موغان همان شهر باجروان باشد... در جنوب باجروان برزند واقع است... در شمال باجروان در زمان قدیم قریه بلخاب واقع بود... مستوفی سه شهر بیلسوار و محمود آباد و همشهره را از موغان نام می برد.

لسترینج درباره ولایات آن سوی ارس می نویسد: «ایالت های اران و شیروان و گرجستان و ارمنستان را که بیشتر در شمال رود ارس واقع اند، نمی‌توان کاملاً از جمله ممالک اسلامی بشمار آورد و بهمین جهت هم جغرافی

شنبه ۲۰ دی ماه ۱۴۰۴ – سال نوزدهم – شماره ۳۴۸۰

۶

پیدایش نام «آذربایجان» برای شمال ارس

نویسان عرب درباره آنها بسط مقال نداده اند. مسلمانان از زمان قدیم در آن نقاط توقف داشتند و حکام آنجا در اوقات مختلف از جانب خلفا تعیین می شدند. ولی اکثریت جمعیت آن نقاط تا اواخر قرون وسطی همچنان بر مسیحیت خویش باقی ماندند و فقط در اواخر قرن هشتم بخصوص پس از لشکر کشی امیر تیمور اسلام در آن نقاط غلبه یافت»(۲۹)

گذشته از گزارشهای جغرافیایی مورخان و جغرافی نگاران پیرامون آلبانیای قفقاز (اران = اران و شروان) که شماری از آنها ارائه شد، متون تاریخی بسیاری وجود دارد که ضمن نگارش و شرح رویدادهای ایران و قفقاز و آناتولی به گونه ای مستقیم و یا غیر مستقیم مسائل سیاسی ، نظامی ، فرهنگی و اقتصادی اران را منعکس نموده و یا در کمترین حالت نامی از آن برده اند. از جمله حقایقی که از خواندن این متون بدست می آید می توان به جدا بودن ولایت آذربایجان از ولایات اران و شروان، مرز بین اران و آذربایجان و... اشاره نمود، در این بخش بعنوان نمونه دو ماخذ را معرفی و سطوری از آنها برای نیل به مقصود ارائه می گردد.

ماخذ نخست کتاب «زبده التواریخ – اخبار امراء و پادشاهان سلجوقی» نوشته صدرالدین ابوالحسن علی بن ناصر بن علی حسینی (۵۷۵ – ۶۲۳ ه.ق) است که در ربیع اول قرن هفتم هجری نگاشته شده است. هر چند موارد متعددی را می توان از این کتاب شاهد آورد، اما برای جلوگیری از به درازا کشیدن مطلب به آوردن سطوری از چند صفحه بسنده می شود.

صفحه ۱۲۴... آن شاهی که او [سلطان سنجر] از خدا یافت به راستی بزرگتر از آن دیگر شاهان بود: از لهاوور و غزنه و سمرقند، تا به خراسان و طبرستان و کرمان و سیستان و اصفهان و همدان و خراس و آذربایجان و ارمنیه و ارانیه و بغداد و عراق عرب و عراق عجم و موصل و دیاربکر و دیار ربیعه و شام و حرمین او را ادعا می گفتند و از بهرش سکه می زدند و شاهان این سرزمینها و بلاد فرشش می گسترانیدند...

صفحه ۱۹۲... سلطان طغرل [بن ارسلان شاه بن طغرل بن محمد طبر بن ملکشاه] کودکی خود بود و به چیزیش عنایت نبود. در برابر، اتابک پهلوان در دل سپاهیان و پیرامونیان هیبتی عظیم داشت و تمامی شاهان از او در هراس بودند. او سپاهیان گرد کرد و رهسپار آذربیحان و اران شد و به گرجستان در آمد، و چون کس را یاری هماوردی با او نبود، کس به نزدیک وی فرستادند و از صلح برقرار کردند. او هم به عراق برگشت و برادرش، مظفرالدین قزل ارسلان را در آذربیحان و اران به نیابت خویش برگماشت. سپس به شاهان اطراف نامه کرد...

صفحه ۲۰۷ ... [به عهد سلطان طغرل بن ارسلان شاه]... گرجیان نیز هر زمان که می دیدند دشمنی و مدافعی در برابر ندارند و کسی مانع چیرگی ایشان بر بلاد نیست، طمع می بستند و پیاپی بر شهرها می ناختند و در دژها خود می آمدند، تا اینکه بر سراسر سرزمین اران چیره شدند و تنها گنجه برای مسلمانان بر جای ماند. گرجیان بر دیگر نواحی و دژهای آن سرزمین دست یافتند و – چنانچه پیشتر گفتیم – شمکور و بیلقان را در اران و نیز مرند را ویران کردند. اردوبل را هم به جبر گرفتند و با آن همان کردند که با مرند کرده بودند...»(۳۰)

جمع بندی که نگارنده از کتاب زبده التواریخ صدر حسینی درباره اران و شروان و آذربایجان دارد ، عبارتند از:
آذربایجان و اران و شروان هر کدام هویت سرزمینی ویژه خود را دارا بودند. آذربایجان و اران در دوران فرمانروایی سلاجقه گاهی بطور جداگانه و گاهی نیز با هم بدست گماردگان شاهان سلجوقی اداره می شدند.

ماخذ دوم کتاب «تاریخ نو – شامل حوادث دوره قاجاریه از ۱۲۴۰ تا ۱۲۶۹ قمری» تالیف جهانگیر میرزا متوفی ۱۲۹۹ ه.ق پسر سوم عباس میرزا نایب السلطنه می باشد. جهانگیر میرزا که خود در کوران جنگهای ایران و روس قرار داشت. رویدادهای دوره دوم این جنگها را که سرانجام با عقد پیمان ترکمنچای و جدایی باقیمانده شهرهای قفقاز از ایران در سال ۱۸۲۸ م (۱۲۰۷ شمسی) پایان یافت به طور مشروح ذکر کرده است... وی در بخشی از صفحات ۹۱ و ۹۲ چنین می نویسد: «... اینارال (ژنرال) بسفوقیچ (پاسکویویچ) [با سی هزار لشکر نظام بتعجیل تمام از آب ارس گذشته از راه مرند وارد دارالسلطنه تبریز شد و ینارال ارسطوف را با وجود چنین خدمتی]یعنی اشغال شهر تبریز که به دلیل اعزام نیرو به آوردگاههای جنگ تقریباً کم جمعیت و کم نیرو گشته بود و خوانین خائن مرند موضوع را به ژنرال ارسطوف رسانده و او را ترغیب به گرفتن تبریز کردند.] معاتب نموده او را به جنون و خودسری مقصر دولتی نموده و معزول کرده محبوسا به دارالسلطنه پترز بورخ فرستاد و از لشکرهایی که بجهت محافظت قریاباغ و شیروان و گنجه و نخجوان و سایر ولایات گذاشته بود سی هزار نفر دیگر احضار نموده که از آب ارس گذشته بضبط ممالک این طرف آب ارس پروازند و محقق شد که زیاده از شصت هزار نفر صالادت و صد عراده توپ از آب ارس گذشته مشغول بتسخیر و حفظ آذربایجان شدند.»(۳۱)

ادامه دارد...

استاندار:

آذربایجان غربی جلوه‌ای روشن از همزیستی مسالمت آمیز ادیان و مذاهب است

استاندار آذربایجان غربی با تأکید بر مبانی مشترک خداوند متعال، نخستین و مهم‌ترین وجه اشتراک پیروان ادیان الهی، گفت: ایمان به حضور و نظارت همیشگی

طرح نو؛ گروه خبر
استاندار آذربایجان غربی گفت: این استان به ظرفیتی رسیده که می‌تواند وحدت و همدلی را به دنیا نشان دهد و یقین داریم هرچه همت و همراهی بیشتر باشد، توفیق و برکت الهی نیز افزون‌تر خواهد شد.

رضا رحمانی در دیدار با زعما و هم‌وطنان ارمنی شهرستان ارومیه، آذربایجان غربی را جلوه‌ای روشن از همزیستی مسالمت‌آمیز ادیان و مذاهب مختلف دانسته و افزود: مسیحیان، مسلمانان، آشوریان، ارمنه، شیعه و سنی، سال‌هاست در کنار یکدیگر با احترام و برادری زندگی می‌کنند و امروز این تنوع و همدلی، فرصتی ارزشمند برای ورود استان به مرحله‌ای نو از توسعه و پیشرفت به شمار می‌رود.

وی همچنین با اشاره به جایگاه راهبردی استان، خاطرنشان کرد: آذربایجان غربی دروازه و پیشانی ایران است و از همه اقوام و پیروان ادیان دعوت می‌کنیم با سرمایه‌گذاری و مشارکت فعال، در مسیر آبادانی و شکوفایی استان نقش‌آفرینی کنند.

رئیس اورژانس استان:

۹۹۰۰ مأموریت اورژانس در آذربایجان غربی انجام شد

طرح نو؛ گروه خبر
رئیس اورژانس آذربایجان غربی از انجام ۹ هزار و ۹۵۰ مأموریت فوریت‌های پزشکی طی آذرماه سال جاری در استان خبر داد. فرزین رضازاده در این زمینه افزود: بیش از ۹۹۵۰ مأموریت خدمات فوریت‌های پزشکی در آذرماه انجام شده و این خدمات باوجود شرایط جوی سخت و افزایش تعداد حوادث، بالاترین کیفیت به شهروندان ارائه شده است. وی ادامه داد: در ماه آذر، بیش از ۸ هزار و ۵۰۰ نفر از مددجویان استان به واسطه خدمات فوریت‌های پزشکی در شرایط جوی سخت بهره‌مند شدند. این خدمات با استفاده از تجهیزات ویژه‌ای مانند موتورلانس و اورژانس هوایی ارائه شد. رضازاده افزود: در این مدت، ۸۵۸۳ مددجو از خدمات اورژانس بهره‌مند شده‌اند. از این تعداد، ۲۰۳۹ نفر به دلیل حوادث ترافیکی و ۶۵۴۴ نفر به دلیل حوادث غیر ترافیکی و بیماری‌ها به اورژانس مراجعه کردند. رئیس اورژانس آذربایجان غربی در ادامه گفت: ۵۳۹۹ نفر از مددجویان پس از دریافت خدمات اولیه در محل به مراکز درمانی منتقل شده‌اند، در حالی که ۹۵۲ نفر با درمان در محل حیات، از ادامه مسیر درمان بی‌نیاز شده‌اند. وی همچنین به اجرای مأموریت‌های ویژه اشاره کرد و گفت: برای سرعت بخشیدن به امداد رسانی، ۷۵۷ مأموریت با استفاده از موتورلانس‌ها، دو مأموریت اورژانس هوایی و ۲۷ مأموریت با اتوبوس‌آموپلاس انجام شده است. این تجهیزات ویژه در مناطق صعب‌العبور و در شرایط جوی سخت نقش مهمی در تسهیل خدمات فوریتی ایفا کرده‌اند. رضازاده یادآور شد: استفاده از ظرفیت‌های ویژه مانند موتورلانس، اورژانس هوایی و اتوبوس‌آموپلاس این امکان را به ما می‌دهد که خدمات خود را با سرعت و دقت بیشتری ارائه دهیم و این روند به همین شکل در آینده ادامه خواهد داشت.

شناسه آگهی: ۲۰۹۰۳۲۷	روزنامه طرح نو
شماره آگهی: ۱۴۰۴/۰۳۹۰۴۰۹۷۰۰۰۴۳	فروش می‌رسد. مزایده از مبلغ ۴۵۰.۰۰۰.۰۰۰ ریال شروع و به بالاترین قیمت که پیشنهادی نقداً فروخته خواهد شد و کلیه هزینه‌های قانونی به عهده برنده مزایده است و نیم عشر و حق مزایده نقداً وصول خواهد شد. در صورت شرکت در مزایده ۱۰ درصد مبلغ مورد مزایده قبل از مزایده وصول خواهد شد. ضمناً چنانچه روز مزایده تعطیل رسمی اعلام گردد، مزایده روز اداری بعد از تعطیلی در همان زمان و مکان مقرر برگزار خواهد شد.
تاریخ آگهی: ۱۴۰۴/۱۰/۱۵	تاریخ انتشار: روز شنبه ۱۴۰۴/۱۰/۲۰
شماره پرونده: ۱۴۰۴/۰۴۰۰۴۰۹۷۰۰۰۱۱۸	جلیل نهادی رئیس اداره ثبت اسناد و املاک آذرشهر

شناسه آگهی: ۲۰۸۲۵۵۶	روزنامه طرح نو
شماره آگهی: ۱۴۰۴/۰۳۰۴۰۱۶۰۰۰۹۹۲۷	یک قطعه باغ به مساحت ۲۰۱۰۶۴ متر مربع به پلاک ۲۸۴ فرعی از ۷ اصلی مفروز و مجزی شده از پلاک ۷ اصلی واقع در اسداعلی بخش ۱۵ تبریز خریداری از مالکین مشاعی محرز گردیده است. لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.
تاریخ آگهی: ۱۴۰۴/۱۰/۲۰	تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۱۰/۲۰
تاریخ آگهی: ۱۴۰۴/۱۱/۰۶	تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۱۱/۰۶
علی نصرتی رئیس ثبت اسناد و املاک خسروشهر	صمد خاکپور اقدم رئیس ثبت اسناد و املاک شیبستر

مفقودی	روزنامه طرح نو
برگ سبز خودرو سواری پژو مدل GLX۴۰۵ مدل: ۱۳۸۸ نوع سوخت: بنزین رنگ: سفید روغنی و شماره شاسی: NAAM۰۱CARAE۶۲۵۱۸ شماره موتور: ۲۴۸۸۳۳۳۱۹ و شماره پلاک: ایران ۳۸-۱۵۳ج۸۷ به نام آقای عبدالله امینی با شماره ملی ۵۵۸۹۰۸۱۹۲۰ مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد.	دفعترجه سوخت، سند مالکیت و برگ کمپانی کارخانه سازنده یک دستگاه وسیله کشاورزی کمپانی غلات تیپ جاندر مدل ۱۳۹۵ به شماره موتور HC۵۲۰۵۴۷C شماره شاسی IRV۷۹۵KBFOE0۱۱۷۵۴ شماره پلاک انتظامی ۹۹-۳۳۶ م ۴۸ به شماره موتور ۲۸۷۶۲۵۸ و شماره شاسی S1۴1۲۲۸۳۳۷۷۰ به نام آقای رجب احمدی اوردکلو مفقود گردیده و از درجه اعتبار ساقط می‌باشد

شناسه آگهی: ۲۰۹۰۱۷۲	روزنامه طرح نو
شماره آگهی: ۱۴۰۴/۱۰۴/۲۷/۸۰۴	مقرر در محل حاضر نباشند مطابق ماده ۲۰ قانون ثبت تا ۳۰ روز از تعیین تکلیف و مشخصات فنی اراضی و ساختمانهای فاقده سند رسمی متعین تکلیف وضعیت ثبتی اراضی و ساختمانهای فاقده سند رسمی مستقر در واحد ثبتی حوزه ثبت ملک شیبستر تصرفات مالکانه بلامعارض متقاضی آقای بیژن بارانلو به شناسنامه شماره ۵۶۷۷ کد ملی ۱۷۰۸۸۴۵۱۳ صادره فرزند نادر در ششادانگ یک قطعه زمین زراعی (بدون مستحقات قانونی به اعلام اداره جهاد کشاورزی) به مساحت ۱۳۰۴ متر مربع مفروزی
تاریخ آگهی: ۱۴۰۴/۱۰/۱۵	تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۲۰
علی نصرتی رئیس ثبت اسناد و املاک خسروشهر	صمد خاکپور اقدم رئیس ثبت اسناد و املاک شیبستر

شناسه آگهی: ۲۰۶۷۵۵۱	روزنامه طرح نو
شماره آگهی: ۱۴۰۴/۰۳۰۴۰۱۳۰۲۶۱۲۵	بیش ۱۶ تبریز واقع در آذربایجان شرقی بخش حوزه ثبت ملک شیبستر محرز گردیده است لذا به منظور اطلاع عموم مراتب در دو نوبت به فاصله ۱۵ روز آگهی می‌شود در صورتی که اشخاص نسبت به صدور سند مالکیت متقاضی اعتراض داشته باشند می‌توانند از تاریخ انتشار اولین آگهی به مدت دو ماه اعتراض خود را به این اداره تسلیم و پس از اخذ رسید، ظرف مدت یک ماه از تاریخ تسلیم اعتراض، دادخواست خود را به مراجع قضایی تقدیم نمایند. بدیهی است در صورت انقضای مدت مذکور و عدم وصول اعتراض طبق مقررات سند مالکیت صادر خواهد شد.
تاریخ آگهی: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳	تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۴/۱۰/۰۳
تاریخ آگهی: ۱۴۰۴/۱۰/۲۰	تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۴/۱۰/۲۰
علی نصرتی رئیس ثبت اسناد و املاک خسروشهر	صمد خاکپور اقدم رئیس ثبت اسناد و املاک شیبستر

صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر: دکتر محمدرضا ربانی
آدرس تبریز: خیابان امام – مابین چهارراه منصور و میدان ساعت – جنب مسجد کبود
مجمع تجاری ابریشم – طبقه اول – واحد شماره ۹ شماره تماس: ۳۵۲۴۱۹۵۲
آدرس ارومیه: ابتدای خیابان سرداران ۱- پ ۲۲- طبقه ۳- واحد ۱۱
تلفکس: ۰۴۴-۳۲۲۴۸۵۸۸
لینوگرافی و چاپ: شاخه سبز

اخبار

شهردار منطقه ۱۰ عنوان کرد:

عزم شورا و مدیریت شهری برای رفع محرومیت از محلات کم بر خوردار تبریز

طرح نو؛ گروه شهری
شهردار منطقه ۱۰ تبریز در تشریح عملکرد عمرانی، آسفالت‌ریزی، تملکات و اقدامات نظارتی این منطقه، از تحقق ۷۲ درصدی بودجه سال جاری خبر داد و گفت: مدیریت شهری عزم جدی برای محرومیت زدایی از محلات کم برخوردار با اجرای پروژه های عمرانی و مسیرگشایی دارد. سعید مطلبی شهردار منطقه ۱۰ تبریز در نشست خبری با اصحاب رسانه اظهار کرد: بودجه سال جاری منطقه ۱۰ تبریز ۷۵۰ میلیارد تومان است که از ابتدای سال تاکنون ۷۲ درصد آن محقق شده است.

وی افزود: از این میزان، ۴۵۰ میلیارد تومان به پروژه‌های عمرانی و ۳۰۰ میلیارد تومان به هزینه‌های جاری اختصاص یافته است.

مطلبی با اشاره به پروژه‌های معین گفت: در حوزه تملکات و پروژه‌های اولویت دار، ۲۷۰ میلیارد تومان از سوی منطقه یک برای اجرای طرح‌هایی از جمله صفربقال و مسیرگشایی شهید جودی تخصیص یافته است.

وی همچنین ادامه داد: رفع نواقص مسیرگشایی ۴۵ متری شهید آیت‌الله آل‌هاشم به‌صورت سریع و با دستور مستقیم شهردار تبریز در حال انجام است تا مشکلات دسترسی شهروندان در کوتاه‌ترین زمان ممکن برطرف شود.

سعید مطلبی یکی از اهداف ضمنی اجرای مسیرگشایی ۴۵ متری شهید آیت الله آل هاشم‌را محرومیت زدایی از محلات کم برخوردار و ایجاد ارزش افزوده برای اهالی این منطقه عنوان کرد. شهردار منطقه ۱۰ تبریز ادامه داد: همچنین ۵۰ میلیارد تومان بودجه آسفالت اساسی از سوی شهرداری منطقه یک به‌عنوان منطقه معین به منطقه ۱۰ اختصاص یافته است. بر اساس سیاست‌گذاری شهرداری تبریز، تکلیف سالانه آسفالت ۷۰۰ هزار تن تعیین شده که سهم منطقه ۱۰، ۷۵ هزار تن است؛ رقمی کم‌سابقه در مقایسه با چند دوره شورای اسلامی شهر به طوری که تاکنون حدود ۵۰ درصد این میزان اجرایی شده و برنامه آسفالت‌ریزی در خیابان‌های مختلف از جمله اصمعی و منصور شمالی با هدف بهبود معابر شهری ادامه خواهد داشت.

وی با اشاره به پروژه اسدگولی اظهار کرد: مجری این پروژه شرکت پیش‌ساخته آذربایجان است که در قالب چهار بلوک در حال اجراست. دو بلوک در مراحل پایانی قرار دارد و دو بلوک دیگر پیش‌تر تکمیل شده است. نحوه واگذاری و تملک مسیر جدید این پروژه نیز به‌زودی مشخص خواهد شد.

مطلبی درباره پروژه مادر و کودک در پارک شقایق گفت: این پروژه تاکنون ۳۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته اما با برخی مشکلات اجرایی مواجه شده که رفع آن‌ها در دستور کار قرار دارد.

شهردار منطقه ۱۰ تبریز با اشاره به ظرفیت‌های فرهنگی و خدماتی منطقه اظهار کرد: در این منطقه ۱۳۰ مسجد، ۱۱۰ مدرسه، چهار فرهنگسرا شامل فرهنگسرای ارم، سلامت، ستارخان و مقبره‌الشعرا و پنج کتابخانه فعال وجود دارد که دو مورد آن‌ها متعلق به شهرداری است. همچنین ۱۸ پارک مجله‌ای به مساحت ۱۳۳ هکتار در سطح منطقه ایجاد شده و سرانه فضای سبز منطقه با محوریت جنگل ارم، رتبه نخست را در بین مناطق شهری تبریز دارد.

وی افزود: از ابتدای سال جاری تاکنون ۳۰۵ فقره پروانه ساختمانی در منطقه صادر شده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۳۰ درصد افزایش نشان می‌دهد.

مطلبی در پایان با تأکید بر برخورد قاطع با تخلفات ساختمانی تصریح کرد: از ابتدای سال جاری تاکنون ۱۰۲۱ مورد جلوگیری و جمع‌آوری ساخت‌وساز غیرمجاز در منطقه ۱۰ انجام شده و ۶۷ مورد تخریب بنای غیرمجاز نیز به اجرا درآمده است. این اقدامات در راستای صیانت از حقوق شهروندان و نظم‌بخشی به ساخت‌وسازهای شهری با جدیت ادامه دارد.

وی همچنین از برنامه‌های سال آینده خبر داد و افزود: جداره‌سازی و روشنایی زیرگذر صاحب‌الامرا، اتمام جداره‌سازی چای‌کنار و احداث پارکینگ طبقاتی در دارایی سوم از جمله پروژه‌هایی است که سال آینده اجرایی خواهد شد.

تداوم روند فعالیت‌های عمرانی در محل بلال فروشان میدان ائل گلی

طرح نو؛ گروه شهری

روند عملیات عمرانی و فعالیت‌های در حال اجرا در محل بلال فروشان میدان ائل گلی توسط شهردار منطقه ۲ مورد بازدید و بررسی قرار گرفت.

به گزارش امور ارتباطات، عباس هاشمی شهردار با همراهی معاونان و مدیران منطقه با وجود تعطیلی پنجشنبه، روند عملیات اجرای پروژه ساماندهی محل بلال فروشان میدان ائل گلی را مورد بازدید و بررسی قرار داد.

بر اساس توضیحات شهردار منطقه ۲، پس از جمع‌آوری بلال فروشان و سیب زمینی فروشان از محل پارکینگ میدان بزرگ ائل گلی، عملیات ساماندهی این محل توسط معاونت فنی و عمرانی منطقه با انجام کف‌سازی و جدول‌گذاری به اجرا درآمده و این فعالیت همچنان ادامه دارد.

به گفته هاشمی، در پی اعتراض شهروندان به بروز ترافیک سنگین در این مسیر و با توجه به استفاده بیشترین مسافر و گردشگر از فضای زیبای پارک بزرگ ائل گلی در فصول مختلف سال، برای رفا حال شهروندان، بلال فروشان این میدان جمع‌آوری شده و شهرداری منطقه ۲ در حال احداث پیاده‌رو با انجام کف‌سازی با مدنظر قرار دادن زیباسازی بصری در این محل است.

طرح نو

رتبه ۳ در طرح رتبه بندی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

شهردار تبریز پاسخگوی سوالات شهروندان شد؛

افتتاح چندین رشته مسیر گشایی جدید تا پایان سال جاری

طرح‌نو؛ گروه شهری

شهردار تبریز با حضور در برنامه تلویزیونی «تبریزیم» شبکه سهند، پاسخگوی سوالات شهروندان در حوزه‌های مختلف شهری شد.

همزمان با سالروز ولادت حضرت امام علی (ع) و برابر فراخوان اداره کل ارتباطات و امور بین‌الملل شهرداری تبریز مبنی بر حضور شهردار تبریز در برنامه تلویزیونی «تبریزیم» شبکه سهند و امکان طرح سوال از سوی شهروندان، یعقوب هوشیار با حضور در استودیو این شبکه پاسخگوی سوالات شهروندان در حوزه‌های مختلف شهری شد.

شهردار تبریز در پاسخ به سؤالی مبنی بر تغییر کاربری اراضی آرپادهرسی و ساماندهی این مسیر اظهار کرد: مبنای تصمیم‌گیری شهرداری تبریز طرح تفصیلی است و خارج از آن نمی‌توان کار کرد و در برخی نقاط شهری با همین معضل مواجه هستیم

وی افزود: یکی از این موضوعات منطقه آرپادهر سی است که به صورت باغات و کارگاه صنعتی احداثاتی انجام شده است.

هوشیار با اشاره به تدوین طرح موضعی آرپادهر سی خاطر نشان کرد: طرح موضعی آرپادهر سی فرایند قانونی خود را طی می‌کند و شورای عالی شهرسازی باید تصویب کند.

وی تأکید کرد: طرح و برنامه این موضوع و مطالعات آن انجام شده ولی مستلزم تصویب در شورای عالی شهرسازی است.

پارک بزرگ تبریز تفرجگاه عمومی می‌شود

شهردار تبریز در پاسخ به سوال یکی دیگر از شهروندان مبنی بر توسعه فضای سبز و کاربری پارک بزرگ تبریز گفت: در دوره فعلی مدیریت شهری ۳۵۰ هکتار فضای سبز در آریا دره سی و ضلع جنوبی اتوبان کسایی و پارک بزرگ تبریز کاشت شده است که تلاش داریم تا پایان دوره افزایش یابد.

وی افزود: پارک بزرگ نزدیک ۸۰۰ هکتار مساحت دارد و یکی از ظرفیت‌های زیست محیطی تبریز است که این موضوع نیز باید توسط شورای عالی شهرسازی تصویب شود.

هوشیار ادامه داد: کاربری پارک بزرگ فضای سبز است و تلاش داریم به عنوان تفرجگاه عمومی مورد استفاده قرار گیرد.

آسفالت‌ریزی یک میلیون و ۸۰۰ هزار تنی در دوره فعلی مدیریت شهری

یعقوب هوشیار در پاسخ یکی دیگر از شهروندان مبنی بر آسفالت‌ریزی مسیرهای منتهی به فرودگاه و ترمینال تبریز نیز گفت: بخش‌های مربوط به محدوده شهر تبریز همچون ضلع غربی محدوده صوفیان مرند و ورودی آذرشهر آسفالت‌ریزی انجام شده است ولی حریم شهری توسط اداره راه و شهرسازی باید آسفالت‌ریزی شود.

وی افزود: شهید کسایی در مالکیت راه و شهرسازی است و آنها باید آسفالت‌ریزی کنند ولی اگر به شهرداری تحویل داده شود نسبت به آسفالت‌ریزی این مسیر اقدام خواهیم کرد.

شهردار تبریز با اشاره به آسفالت‌ریزی معابر شهر در دوره فعلی مدیریت شهری نیز گفت: یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن طی چهار سال آسفالت‌ریزی انجام شده است که نسبت به دوره‌های قبلی رشد چهار برابری دارد.

وی با اشاره به هم‌افزایی بیشتر دستگاه‌های خدمات‌رسان با شهرداری تبریز در این دوره مدیریت شهری ادامه داد: فهم مشترکی بین شهرداری تبریز و دستگاه‌های خدمات‌رسان به خصوص آب و فاضلاب در دوره فعلی مدیریت شهری شکل گرفته است.

به گفته یعقوب هوشیار همکاری شهرداری تبریز و آب و فاضلاب استان در این دوره به بهترین شکل ممکن شکل گرفته است.

شهردار تبریز با اشاره به رتبه دوم تبریز در بهره‌مندی از فاضلاب شهری خاطر نشان کرد: سرانه بهره‌مندی از فاضلاب شهری بالا رفته و تبریز رتبه دوم کشور در این حوزه است؛ محروم‌ترین مناطق تبریز از شبکه فاضلاب

امام علی (ع)

استغفار کن تا روزی داده شوی

شنبه ۲۰ دی ماه ۱۴۰۴ – سال نوزدهم – شماره ۳۴۸۰

تحلیل از شرکت کنندگان جشنواره آدم‌برفی جوایزی دریافت می‌کنند

هوشیار در رابطه با مشارکت شهرداری در برگزاری جشنواره آدم‌برفی نیز گفت: به عنوان شهردار بلدیة تبریز طرفدار شادی و نشاط جامعه هستیم؛ مردم ما روحیه شاداب و سرزنده‌ای دارند ولی نیازمند ایجاد برخی زیرساخت‌ها و تدوین برنامه‌های فرهنگی هستیم.

وی افزود: ۵۲ هفته فرهنگی و ورزشی را تدوین و به مناطق ابلخ کردیم و تلاش داریم مردم در رویدادهای فرهنگی و ورزشی مشارکت کنند.

شهردار تبریز با اشاره به استقبال شهروندان از ورزش‌های خیابانی نیز گفت: در این دوره از مدیریت شهری ورزش‌های خیابانی برگزار شد که استقبال زیادی نیز از سوی مردم و خانواده‌های تبریزی صورت گرفت.

وی ادامه داد: فرهنگ تبریز زیانزد دیگر مقامات و شهرداران کشور است و در این جشنواره نیز برای تمامی آثار جایزه می‌دهیم و کودکان نیز از شهرسازی باغلا‌ریاغی استفاده خواهند کرد.

نواقص مسیر گشایی شهید آیت‌اله آل‌هاشم رفع می‌شود

هوشیار در پاسخ به سؤالی در خصوص نواقص مسیرگشایی شهید آیت‌الله آل هاشم نیز گفت: در بحث سرانه‌های شهری یکی از موضوعات شهرداری حاشیه‌نشینی بود که چندین پروژه از جمله شهرک ۱۲۰۰ واحدی شهرک جوانان برای انتقال ساکنان بافت ۴۸ هکتاری و پرخطر شمال تبریز را آغاز کردیم که مطابق برنامه ریزی پیش می‌رود.

وی افزود: مسیرگشایی شهید آیت‌الله آل هاشم تحت عنوان طرح نجات تبریز که بعد از انقلاب تلاش زیادی برای انجام آن صورت گرفته بود در این دوره کار شده است.

شهردار تبریز خاطر نشان کرد: اعتبار این پروژه در سال جاری ۲۰۰ میلیارد تومان بود که ۴۰۰ میلیارد تومان هزینه شده است.

وی ادامه داد: مشکلات بجا و مطالبات مردمی بحق است، ولی این پروژه بزرگ را نمی‌توان دفعتی کار کرد؛ قول دادیم تا پایان این دوره تمامی مشکلات مسیرگشایی شهید آل هاشم که جزو اولویت‌های ما و دغدغه مردم بود، در بودجه سال آینده پیش‌بینی کرده و نواقصات حل شود.

صدور پروانه ساختمانی فاز ۲ خاوران از سال آینده

هوشیار در پاسخ سوال دیگری در خصوص فاز ۲ شهرک خاوران گفت: شهرک خاوران از پروژه‌های قدیمی تبریز است که بیش از ۳۰ سال است مردم با آن درگیر هستند؛ استناداران قبلی و فعلی، شخص دکتر پزشکیان رئیس‌جمهور محترم، نمایندگان مردم تبریز، اسکو و آذرشهر در مجلس شورای اسلامی و اعضای شورای اسلامی شهر و شهرداری پیگیری کرده و مشکل فاز ۲ خاوران حل شد. وی افزود: فاز ۲ خاوران هم‌اکنون با استناد به قراردادهایی که دست مردم است، در مرحله واگذاری است و تلاش داریم تا پایان سال واگذاری انجام شده و بتوانیم از سال آینده پروانه ساختمانی به متقاضیان ارائه دهیم.

پروژه های آماده افتتاح برای ۲۲ بهمن

شهردار تبریز در خصوص پروژه‌های آماده افتتاح برای گرامیداشت ایام‌الله دهه مبارک فجر و سالروز پیروزی انقلاب اسلامی نیز گفت: برای ایام الله دهه فجر اسمال پروژه‌های زیادی آماده بهره‌برداری است که عملیات اجرایی آن در دوره فعلی مدیریت شهری آغاز شده بود. وی افزود: پروژه مسیرگشایی شهید بی‌مثل، شهید سعیدی، شهید آل‌هاشم، تاکسیرانی و خیابان صنعت پروژه‌هایی هستند که دهه فجر اسمال افتتاح می‌شوند.

به گفته هوشیار در دوره فعلی مدیریت شهری نزدیک به پنج کیلومتر در راستای توسعه غرب تبریز مسیرگشایی انجام شده و ظرفیت اشتغال و توسعه تبریز سرعت گرفته است.

بهره‌مند هستند.

کاهش ترافیک غرب تبریز با تکمیل رینگ سوم

هوشیار در پاسخ به سؤالی مبنی بر راهکارهای مدیریت شهری برای مدیریت ترافیک غرب تبریز گفت: موضوع ترافیک عام بوده و تنها به یک منطقه مربوط نیست. در یک ساعات خاص در شهر ترافیک وجود دارد؛ استفاده از خودروهای شخصی و کمبود ناوگان حمل و نقل عمومی به افزایش ترافیک کمک می‌کند.

وی افزود: برخی پروژه‌ها همچون روگذر ارتش به کل شبکه ترافیک تأثیر گذاشته بود که با تکمیل آن شاهد تسهیل تردد در آن منطقه شدیم.

شهردار تبریز با اشاره به راهکارهای کاهش ترافیک غرب تبریز گفت: رینگ سوم تبریز در قطعه ۹ در حال تکمیل است و با اتمام آن و راه‌اندازی تراموا ترافیک غرب تبریز کاهش خواهد یافت.

وی با اشاره به تدوین طرح مطالعات جامع ترافیکی تبریز در دوره فعلی مدیریت شهری اعلام کرد: در این مطالعات تمامی شاخص‌های شهری در نظر گرفته شده و بر اساس آن احداث زیرگذر یا روگذر در تقاطع‌ها تصمیم‌گیری می‌شود.

به گفته یعقوب هوشیار دهه آینده تبریز دهه روگذر و زیرگذر خواهد بود و حمل و نقل عمومی و مدیریت هوشمند شهری برجسته خواهد شد.

تعیین تکلیف پروژه های سرمایه گذاری

شهردار تبریز در پاسخ به سوال دیگری در خصوص پروژه‌های سرمایه‌گذاری نیز گفت: ۷۹ پروژه راکد سرمایه‌گذاری از جمله پروژه آیسبان و هشت بهشت در دوره فعلی مدیریت شهری تعیین تکلیف و فعال شدند. وی افزود: هشت بهشت جزو پروژه‌های بخش خصوصی و در اختیار بانک سپه است و طی مذاکرات صورت گرفته مقرر شد اقدامات اجرایی آن آغاز شود.

پروژه ۳۰ متری شیخ کمال در بارنج

هوشیار در پاسخ به سؤالی در خصوص پروژه شیخ کمال نیز گفت: پروژه دو کمال به طول ۱۰ کیلومتری از جاده تهران تا بیلانکو کار شده است و ادامه دارد. وی افزود: دوکمال پروژه بزرگی است و تمرکز شهرداری به ضلع شرقی آن معطوف بود و سال آینده نیز در بودجه پیشنهادی به شورای شهر پیش‌بینی شده و ضلع غربی آن کار می‌شود.

مشارکت شهرداری تبریز در احیای تاریخی صاحب‌الامر

شهردار تبریز در رابطه با سؤالی مبنی بر ساماندهی و احیای مجموعه صاحب‌الامر اظهار کرد: احیای مجموعه‌های تاریخی بر عهده میراث فرهنگی و در اختیار دولت است و در دهه‌های مختلف توسط نمایندگان تبریز در مجلس شورای اسلامی پیگیری و بخشی کار شده است. وی ادامه داد: بخشی از این مجموعه تاریخی احیا شده است ولی تکمیل این پروژه نیازمند جذب اعتبار ملی توسط راه و شهرسازی و میراث فرهنگی است.

به گفته هوشیار اعتباری نیز از سوی شهرداری تبریز برای ساماندهی این مجموعه تخصیص یافته است ولی نقش اصلی را راه و شهرسازی و میراث فرهنگی بر عهده دارند.

طرح های ترافیکی همچون زوج و فرد از منزل

شهردار تبریز در پاسخ به سؤالی در خصوص اجرای طرح زوج و فرد از درب منازل نیز گفت: در زمان اجرای طرح ترافیکی زوج و فرد از درب منزل و به منظور کاهش استفاده از خودروهای شخصی، مترو و مسیر بی‌آر تی رایگان شد.

وی با اشاره به افزایش ۲ برابری خودروهای شخصی طی هفت سال گذشته یادآور شد: ۴۵۰ هزار خانوار در ۹۵۰ هزار خودرو دارند که متوسط هر خانوار دو خودرو وجود دارد.